

Malmö högskola
Läroarutbildningen
"IDV6-S"

Examensarbete
10 poäng

**Power lady, månadens babe och den
otrolige Hulken**
– Representationer av män och kvinnor i *Bodybuilding &
Kraftsport/B&K Sports Magazine* mellan åren 1984 och 2004

Power lady, babe of the month and the incredible Hulk
– Representations of men and women in *Bodybuilding & Kraftsport/B&K Sports Magazine* between the
years 1984 and 2004

Robert Bengtsson

Idrottsvetenskap 120 poäng

Vårterminen 2005

Handledare: Helena Tolvhed

Examinator: Tomas Peterson

Sammanfattning

Jag studerade 15 nummer av Bodybuilding/Gymtidningen *Bodybuilding & Kraftsport/B&K Sports Magazine* till denna C-uppsats utifrån frågeställningen: *Hur representeras män och kvinnor i Bodybuilding & Kraftsport/B&K Sports Magazine mellan åren 1984 och 2004?* Idén fick jag när jag skrev min B-uppsats *Kropp, gym och samhälle* som behandlade hur forskningen såg ut angående gym- och kroppskultur, då jag insåg att mediepåverkan var ett centralt tema. Under arbetet med C-uppsatsen fick jag hela tiden pendla mellan tidningarna och forskning kring kroppskultur. Jag fann Yvonne Hirdmans *Genus – om det föränderligas stabila former* användbar som grund för förhållandet mellan man och kvinna. I många av *B&K:s* artiklar såg jag det möjligt att använda Hirdmans olika formler för att förstå genusskapande. Formeln A – B var den jag kom att använda mig mest av. Detta är den formel som envisas med att visa upp män och kvinnor totalt olika varandra och bildar en stereotyp bild av könen. I *B&K* visade det sig att representationen av män och kvinnor ofta levde upp till stereotyperna hur de borde vara, vilket jag även kunde hänvisa till bl. a. George Mosse bok *The Image of Man*. Det var ofta den store, starke mannen som visades upp tillsammans med den lilla tjejen för att bekräfta A – B-förhållandet. Att visa män tillsammans med kvinnor kan även ses som ett sätt att ”bekräfta” heterosexualiteten hos manliga bodybuilders.

Viktigt att påpeka är att min undersökning visar att män och kvinnor även representeras likvärdigt i *B&K* och att Hirdmans teorier är begränsade när det gäller att förklara likvärdighet mellan könen. Jag anser att främst de nyare nummerna visar upp en ny typ av representation av bodybuilders som är inte lätt kan bedömas utifrån de traditionella föreställningarna av man och kvinna. A och B flyter alltmer ihop och därför skulle *B&K* kunna ses som en bärare av ett modernare sätt att se på man och kvinna. Att disciplinera sin kropp och ha stark viljestyrka är några av de attribut som Mosse maskulina stereotyp har, men likväl är detta attribut som både män och kvinnor som representeras i *B&K* besitter. Vi kan därför tala om ett helt nytt könssammanhang.

Förord

Uppsatsen du håller i handen är mitt examensarbete på Malmö Högskolas idrottsvetenskapliga program. Skrivandet av detta arbete har varit mycket roligt, samtidigt som det har varit oerhört tidskrävande och kämpigt. Det var en lärorik process, som jag är glad att jag har gått igenom och jag hoppas att du som läsare uppskattar och kan dra nytta av uppsatsen. Kanske kan den inspirera dig att fortsätta eller påbörja studier i samma riktning? Slutligen skulle jag vilja tacka historikern Helena Tolvhed, som varit min handledare under denna tiopoängsuppsats.

Malmö i maj 2005

Robert Bengtsson

Innehållsförteckning

Sammanfattning	s. 1
Förord	s. 2
Innehållsförteckning	s. 3
Introduktion till problemområdet	s. 4
Bodybuilding, fitness, <i>B&K</i> och mig själv	s. 6
Forskningsläge	s. 8
Teorigenomgång	s. 10
Genusteori	s. 10
Medieteori	s. 14
Problemformulering	s. 14
Metod och genomförande	s. 15
Undersökningsresultat och diskussion	s. 17
Disciplinerad och muskulös	s. 17
Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen	s. 28
Män och kvinnor tillsammans på ett likvärdigt sätt	s. 36
Lagommänniskan, fitensstjejen och fitnesskillen	s. 38
Slutsatser och avslutande granskning	s. 43
Referenser	s. 46

Introduktion till problemområdet

I min B-uppsats *Kropp, gym och samhälle*, 2004, gjorde jag en undersökning av forskningsmaterial som behandlade gym- och kropps-kultur. Min frågeställning var: *Hur diskuteras och förstås gym- och kropps-kulturen i forskning kring dessa områden?* Jag valde ut böcker som jag själv tyckte verkade relevanta och endast en bok av de nio utvalda var bara till hjälp för att visa för mig hur en rapportering bör se ut. De resterande åtta hade med gym- och/eller kropps-kultur att göra.¹

Ur böckerna lyckades jag vaska fram sju ämnesområden som jag själv uppfattade som viktiga och ständigt var återkommande i forskningslitteraturen. Områdena var *konsumtionskultur och livsstil, postmodern och senmodern, moderna ideal, missnöje, gymfolket, kontroll och disciplin* och *doping*.²

Det som kanske är mest intressant och relevant inför denna C-uppsats är att jag uppfattade att människor var kraftigt influerade av media i sin strävan efter den ideala kroppen. Ett exempel är 32-åriga Johan från Tomas Johanssons studie i *Gymkulturens logik*. För att förbättra sina prestationer när han var aktiv styrkelyftare och kroppsbyggare i ungdomsåren använde han sig av doping och en tidig inspirationskälla för honom visade sig vara Rocky-filmerna.³ I Sarah Grogans bok *Body Image* fann jag ännu fler exempel där media hade inverkan på människor. I en studie, som hon presenterar, deltog 200 amerikanska universitetsstudenter och dessa skulle svara på vilka kroppsliga förebilder de hade (ålder mellan 16-48).⁴ Studien visade att modeller, skådespelare och idrottsmän var förebilder för en stor del av både män och kvinnor under 40 års ålder. Unga mäns förebilder var muskulösa skådespelare medan kvinnornas förebilder var olika beroende på åldern på den deltagande. Tjejer i tonåren och i tjugooårsåldern såg sina ideal i modeller medan de som var i trettioårsåldern hade ideal bland skådespelare.⁵

Ytterligare ett exempel är Sarah Grogan och Paul Husbands undersökning i *Body Image* som innefattade intervjuer med kroppsbyggare som regelbundet använde anabola steroider. Det

¹ Bengtsson, *Kropp, gym och samhälle*, 2004, s. 1

² Ibid., s. 1

³ Johansson, *Den skulpterade kroppen*, 1998, s. 126

⁴ Grogan, *Body Image*, 1999, s. 106

⁵ Ibid., s. 116

visade sig att alla som deltog i studien hade känt någon form av press från bodybuildingtidningar, filmer och TV att börja med steroider från första början.⁶ Jag förde själv en diskussion i B-uppsatsen där jag ställde mig kritisk till Grogans användande av ordet ”press”. Enligt mig kunde det likväl ha definierats som att kroppsbyggarna känt ”inspiration” från bodybuildingtidningar, filmer och TV att börja med steroider, eftersom hon inte definierar vad hon menar med ordet ”press”. Likväl menade jag på att det ofta finns en tendens till att doping automatiskt uppfattas som något negativt. Om även dessa forskare (Grogan och Husband) utgår från att doping är något negativt, skulle ett uttryck från en intervjuperson om att han/hon känt inspiration från media att börja med anabola steroider lätt kunna vändas till att personen i fråga kände press från media att börja med dessa. Dock kanske denna diskussion inte är den viktigaste inför min undersökning i den här C-uppsatsen. Det viktigaste är att människorna på något sätt, oavsett hur, har blivit påverkade av media. Utifrån detta tycker jag det är intressant och även viktigt att studera en tidskrift inom bodybuildingvärlden. *B&K sports magazine* är ledande inom området i Sverige och den förmedlar både manliga och kvinnliga ideal inom bodybuilding- och fitnessbranschen. Därför har jag valt att studera denna tidning över en tjugoförårsperiod så man även kan se en utveckling över tid.

Jostein Gripsrud skriver även några intressanta ord om mediapåverkan i sin bok *Mediekultur – mediesamhälle*. Han menar att det finns både en medveten och en omedveten önskan att identifiera (igenkänna) sig med t ex pop- film- och idrottsstjärnor. Dessa omedvetna komponenter ger oss ett starkt skäl till att oroa oss över hur t ex våra idrottsstjärnor förmedlas i media. Vidare menar Gripsrud att media har makten att förstärka konsumentens redan befintliga föreställningar om vad som t ex är manligt och kvinnligt eller naturligt och onaturligt.⁷ Jag skulle här själv vilja tillägga att de likväl kan utmana våra föreställningar. Det är på detta plan som jag känner att min undersökning ligger. Jag vill undersöka hur män och kvinnor representeras *B&K*. Här i ligger även mitt syfte med undersökningen. Jag vill helt enkelt visa upp de representationer som förmedlas genom tidningen och därmed bidra till en ökad insikt i gymkulturens media. Genom att studera en tjugoförårsperiod menar jag att det är möjligt att få en övergripande bild, vilket man som läsare sällan får när man läser enstaka nummer. Jag kommer ju få möjlighet att lyfta fram tendenser och genomgående mönster, om

⁶ Grogan, 1999, s. 74

⁷ Gripsrud, *Mediekultur – mediesamhälle*, 2004, s. 29f

jag hittar några, som kan öka förståelsen för hur relationen mellan manligt och kvinnligt ser ut.

Bodybuilding, fitness, B&K och mig själv

Slutligen vill jag i denna introduktion ge dig som läser denna uppsats en kort beskrivning av vad *B&K Sports Magazine* är för slags tidning och även ge en bild av mitt eget förhållande till tidningen och gymkulturen. Jag ska även ge en kort beskrivning av skillnaden mellan fitness och bodybuilding.

Tidningen *Bodybuilding & Kraftsport* bildades 1981 och inriktade sig på bodybuilding, styrkelyft och tyngdlyftning internationellt. Redan från början publicerades artiklar med toppfigurerna, särskilt inom bodybuilding, från både den manliga och kvinnliga sidan. Artiklarna innehöll text om hur de åt och tränade och bilder på bodybuildarna från träningspass, fotosessions och tävlingar, precis som tidningen gör än idag. 1989 bytte tidningen namn till *B&K Sports Magazine*⁸, vilket den bar fram till 2005 då den döptes om till BODY.⁹ För enkelhetens skull kommer jag fortsättningsvis att referera till tidningen som *B&K*. Tidningens målgrupp är sport- och idrottsintresserade och enligt *B&K* själv läses den av främst styrketräningsintresserade personer och elitidrottare.¹⁰

Jag har tränat på fem olika gym under en tioårsperiod, varav de sista åren tävlingsinriktat, och som resultat deltog jag i mitt livs första bodybuildingtävling i december år 2004. Jag har således varit med och upplevt bodybuildingkulturen inifrån, både på gymmet och på tävlingsarenan. Även innan jag började tävla var jag väl insatt i hur kulturen såg ut, eftersom jag tränat så flitigt på gymmet. Jag började gå på bodybuildingtävlingar som åskådare 1995 och har sedan dess sett ett tjugotal tävlingar ”live”. *B&K Sports Magazine* började jag läsa regelbundet 1994, samtidigt med de amerikanska muskeltidningarna *Musclemag* och *Flex* och har sedan dess följt med dessa tidningar ända fram tills senaste åren då jag tröttnat lite på ”bodybuildingmedia” i allmänhet. Men det viktiga att framhäva här är att jag själv har varit en inbiten läsare av *B&K* över många års tid. En läsare i form av ett bodybuilding-fan, men inför den här uppsatsen fick jag ta rollen som en granskande forskare, vilket inte var så lätt alla

⁸ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1996, s. 62ff

⁹ <http://body.se>

¹⁰ *Your Media Guide*, 2002, s. 43

gångar. Detta berättar jag om här därför att jag finner det viktigt att du som är läsaren av denna uppsats är medveten om hur involverad jag är i det området jag forskar kring.

En kort bakgrund till vad skillnaden mellan bodybuilding och fitness är, kan komma att vara lämplig. Bodybuilding, är direkt översatt till svenska, kroppsbyggning. Det handlar alltså om att bygga upp sin kropp, vilket både de som är involverade inom fitness och bodybuilding sysslar med, dock i olika utsträckning. Men man får inte glömma att bodybuilding som metod används inom båda idrotterna.

Bodybuilding som tävling har sin bedömning i sju obligatoriska poser för herrar, respektive fem för damer. De poser som är bortplockade på damernas sida är "lat spread" framifrån och bakifrån¹¹, vilken är de poser som framförallt visar upp bredden på stora ryggmuskeln. International Federation of Bodybuilding & Fitness (IFBB) har särskilda kriterier hur varje pose ska bedömas, men det går jag inte in på här. Rent generellt tittar domarna efter muskelvolym, muskeldensitet, definition (lite kroppsfett och framträdande muskler) och hur dessa tre egenskaper är balanserade gentemot varandra.¹² Det är just dessa egenskaper som de flesta bodybuilders stävar efter.

Som fitnessstjärna har man i Sverige möjlighet att tävla i två olika tävlingar. Body fitness och Athletic fitness, medan killar endast kan delta i Athletic fitness. I Body fitness ska tjejerna visa upp en kropp med muskler som är väl rundade och ha en god tonus som det står i reglementet. Man får inte ha för mycket muskelmassa och musklerna ska inte attribueras av ett alltför definierat utseende eller tvärribbor. De fysiker som domarna anser vara antingen för muskulösa eller definierade ska placeras lågt, vilket gäller både för killar och för tjejer. I Athletic fitness har man lagt in styrkemoment i tävlingen. Svenska Kroppskulturförbundet (SKKF) menar att Athletic fitness är gymvärldens mångkamp som ska belöna en allsidigt tränad kropp. För dig som läser denna uppsats är det mest relevant att veta hur kroppen rent estetiskt bör se ut i en fitnessstävling. I reglementet står det att det ska synas att musklerna är gymtränade men varken definition eller muskelvolym ska vara så påtagligt som hos en bodybuilder.¹³ När jag talar om fitnesspersoner i denna uppsats syftar jag alltså på en person som oftast är långt ifrån en bodybuilder i muskelvolym och muskeldefinition.

¹¹ *Amateur rules Bodybuilding*, 2001, s. 24

¹² *Ibid.*, s. 36

¹³ <http://www.skkf.org/>

Forskningsläge

George Mosse bok *The Image of Man* är en bra övergripande bok om den manliga stereotypens uppkomst och utveckling. Hur ska mannen vara utseendemässigt och beteendemässigt för att passa den maskulina stereotypen? Detta är frågor som Mosse diskuterar genom hela sin bok. Det Mosse kallar den maskulina stereotypen har sitt ursprung i grekisk konst i form av skulpturer och ger en idealbild av mannen som muskulös, stark och modig. Utifrån dessa skapades även en mottyp, som var allt som idealet inte var, d v s, rädd och svag. Den stereotypiserade kvinnan var en given mottyp. Hitler tog fasta på idealet under sin diktatur och byggde vidare på den maskulina stereotypen i sin mest extrema form. Judar och icke-germaner utgjorde tredje rikets mottyper. Mosse diskuterar sedan vidare hur den manliga stereotypen syns idag och vart den är på väg.¹⁴ För mig blir det intressant att se hur den stereotypiserade mannen och kvinnan syns och inte syns i *B&K*.

Tor Söderström samlade in data från två olika gym till sin undersökning i *Gymkulturens logik*. Sammanlagt gjorde han 62 observationer och fick in 974 besvarade enkäter som skulle ge en bild av gymkulturen.¹⁵ Hans övergripande syfte med studien var att försöka beskriva och förstå gymkulturen utifrån den relation som finns mellan kropp, gym och samhälle.¹⁶ Angående ideal kan sägas att de kvinnor som deltog i Söderströms studie uttryckte en önskan att få muskler¹⁷, vilket även männen gjorde,¹⁸ men det skilde sig på vilket sätt män och kvinnor tränade. Män tränade mer överkropp medan kvinnor var noggrannare med att träna hela kroppen och överlag var det män som uttryckte att de ville ha muskler medan kvinnor tränade för att ha en fast kropp och vara i bra form.¹⁹ Så även om det finns likheter mellan män och kvinnor i studien, menar Söderström att gymkulturen ökar skillnaden mellan könen eftersom man strävar efter olika ideal och detta gör gränsdragningen mellan det manliga och kvinnliga mer uppenbar.²⁰

¹⁴ Mosse, *The image of man*, 1998

¹⁵ Söderström, *Gymkulturens logik*, 1999, s. 188

¹⁶ *Ibid.*, s. 29

¹⁷ *Ibid.*, s. 144

¹⁸ *Ibid.*, 1999, s. 101

¹⁹ *Ibid.*, s. 193

²⁰ *Ibid.*, s. 194

Thomas Johanssons forskning om det manliga och kvinnliga på gymmet belyser gymkulturen från ett annat håll och lägger betoningen på lite andra saker än Söderström, vilket är väldigt intressant för min undersökning. I boken *Den skulpterade kroppen* presenterar och diskuterar han resultatet av sin undersökning som pågick under tre år, i vilken han själv intervjuade personer som tränade på två olika gym och gjorde observationer på två andra. Ytterligare ett gym kom med i bilden och han anställde en C-student i sociologi att utföra intervjuer på detta.²¹ Johansson menar att gränserna mellan manligt och kvinnligt förvisso upprätthålls på gymmet, men samtidigt skapas det förutsättningar för rekonstruktion av kroppen som gör en åtskillnad mellan de två begreppen svårare. Gymkulturen rymmer helt enkelt många paradoxer.²² Att kvinnor nu skaffar sig större muskler är resultatet av strävan att vara mer självständig från mannen och mer oberoende av dennes styrka. Men man får aldrig glömma att detta trots allt sker inom en kultur som under lång tid har utvecklats av män och för män, menar Johansson. Han menar t o m att gränserna mellan manligt och kvinnligt suddas ut inom gymkulturen och tar då upp exempel när en kvinnlig bodybuilder med en ”manlig” kropp poserar i högklackade skor.²³

Lesley Heywood är högskolelektor på The State University of New York och har skrivit boken *Bodybuilders; a cultural anatomy of womens bodybuilding*. I denna försöker hon beskriva hur bodybuilding kan vara ett sätt för kvinnor att bygga inre styrka där hon bl a använder sig själv som exempel som aktivt tränande bodybuilder. Det är ett sätt för kvinnor att bevisa för sig själva att de kan klara av saker som de inte trodde de kunde göra. De hinder de klarar av på gymmet, färgar av sig på andra områden utanför gymmet och kan vara till hjälp i vardagslivet. Kvinnlig bodybuilding, menar Heywood, är ett sätt för kvinnor att överskrida det de förväntas vara och sätter den traditionella femininiteten på ända. Hon lägger stor vikt vid att diskutera ojämlikheter mellan män och kvinnor inom bodybuildingbranschen där hon frekvent refererar till hur den amerikanska muskeltidningen *Flex* framställer manliga och kvinnliga bodybuilders på helt olika sätt. Den kvinnliga kroppsbyggaren används ofta i en sexuell kontext där hennes atletiska framgång hamnar i skymundan, medan den manliga främst framställs som en atlet som framför allt utstrålar styrka.²⁴ Just detta finner jag extra stort intresse i, eftersom jag forskar på en svensk bodybuildingtidning.

²¹ Johansson, 1998, s. 253f

²² Ibid., s. 183

²³ Ibid., s. 181f

²⁴ Heywood, *Bodybuilders; a cultural anatomy of womens bodybuilding*, 1998

Alan M. Klein, professor i sociologi och antropologi, har skrivit boken *Little big men* som innefattar en långtidsstudie på gym i USA. Han har under flera års tid tittat på hur gymmen på västkusten i USA ser ut och vilka människor som tränar där. Under denna period har han själv tränat där samtidigt som han har intervjuat bodybuilders angående deras syn på träningen, musklerna och livet. Genom att ha varit involverad så lång tid i gymvärlden får han en bra inblick i vilka mönster som finns i skapandet av manliga och kvinnliga stereotyper och vilka ”hemligheter” som gömmer sig bakom de muskulösa människorna. Han finner att det oftast är osäkra människor som börjar med bodybuilding och att de behöver hävda sig genom sin träning. Han upptäcker även att gymkulturen är fylld av paradoxer. Att säga en sak och göra en annan är inte helt ovanligt när det exempelvis handlar om doping och sex.²⁵

Teorigenomgång

Genusteori

Yvonne Hirdman, professor vid Arbetslivsinstitutet och Historiska institutionen vid Stockholms universitet, har skrivit boken *Genus – om det stabila föränderliga former* i vilken jag finner intressanta genusteorier.

Hirdman menar att det finns tre formler för Hon som man lätt kan känna igen i genuskursens brus. Dessa formler är en slags renodling och förenkling av det stereotypa tänkandet kring könen, vilka det finns stora variationer av genom historiens gång. Därför är det viktigt att veta att det som presenteras är en komprimering av genusskapandet.²⁶ Faktum är att dessa formler inte är så statiska och knutna till just vissa exakta perioder som beskrivs nedan, men de hjälper en att förstå på vilka sätt det skapas femininum.²⁷

A – icke A = grundformeln

Denna formel kallar Hirdman för ett ”grundackord i genusmelodin”. Denna formel kan man härleda till det antika tänkandet där kvinnan inte hör hemma i samtalet om det mänskliga. Hon är den varelse som är icke närvarande. Eftersom filosoferandet om det mänskliga inte

²⁵ Klein, *Little Big Men*, 1993

²⁶ Hirdman, *Genus – om det stabila föränderliga former*, 2003, s. 26

²⁷ *Ibid.*, s. 44

direkt berättar om kvinnan, kan man utifrån detta förstå vad kvinnan ansågs vara, eller rättare sagt icke vara. Någon som icke är, det vi kan kalla icke A.²⁸ Denna icke A-varelse är även grunden bakom de andra två formlerna som följer.

A – a = jämförelsens formel

Bibeln säger att Gud skapar kvinnan av mannens revben och att hon ska heta Maninna. Då har den lilla mannen (a) skapats utifrån mannen (A). Att a kom att bli en ofullgånge människa har ekat i hundratals år och Hirdman menar att det förut fanns föreställningar om att mannens säd strävade efter skapandet av en fullkomlig likhet av mannen. Om barnet således blev en flicka, fanns det någon defekt bakom detta skapande av a. Medicinska och filosofiska idéer om kvinnors brister var väl utvecklade under antiken.²⁹ Hirdman pekar på att Aristoteles uttalat sig om att en hona är en steril man som, på grund av sin kyliga natur, inte har förmågan att koka ihop sperma. a är helt enkelt en ofullgånge man där något har gått snett i processen i skapandet av en människa. Mannen var varmare än kvinnan av naturen och ansågs ha attributen form, struktur och hetta medan kvinnan var just den formlösa och kalla. Den kvinnliga varelsen utmärkte sig oundvikligt av sämre förstånd, kontroll och själ.³⁰ 1800-talets naturvetenskapliga forskning förstärkte denna stereotypa kvinnobild genom att i experiment ”bevisa” saker som man på antiken endast antagit vara sanna. Exempelvis fann man att kvinnors hjärnor i snitt väger mindre än mäns.³¹ I detta A – a tänkande jämförs hela tiden a gentemot A som är det normativa, men med nästa formel kommer både män och kvinnor bli normativa, men på sina egna sätt, helt olika varandra.

A – B = den normativa formeln

Parallellt med A – a formeln så har A – B alltid varit närvarande och är den formel som betonar könens motsatser. Vi får inte här variationer på en och samma människa, utan snarare två helt olika arter som katt och hund. Man kan säga att tvåkönsmodellen A – B är en mer utvecklad formel av förhållandet A – icke A.³² B-kvinnan i sin moderna form är en varelse som bör vara olik. B är en ”borde-kvinna”. Hirdman menar att a och B delvis verkar på olika

²⁸ Hirdman, 2003, s. 27f

²⁹ Ibid., s. 28f

³⁰ Ibid., s. 29

³¹ Ibid., 2003, s. 32

³² Ibid., s. 36

plan, eftersom a är den ofullgångna outtalade människan, medan B är den definierade, uttalade kontrast-varelsen till A, men att de likväl kan flyta in i varandra. Det var delvis Darwins evolutionsteori som satte igång byggandet av B, eftersom man insåg att allt levande ständigt utvecklas. Eftersom allt utvecklades krävdes en fostran av kvinnan som gjorde att denna behöll sin stereotypiska roll, för det fanns en rädsla att hon annars kunde utveckla andra egenskaper än de tillskrivna. Uppfostringsböcker från 1800-talet förespråkade olika fostran för pojkar respektive flickor. Mannen skulle göras duktig och stark medan kvinnan skulle göras älskvärd.³³ Nu på 2000-talet är B ständigt förekommande tillsammans med a. Hirdman ser den moderna kvinnan som Ba eller aB. Kvinnor är annorlunda männen, men de saknar alltid något, vilket formeln A – a påminner oss om. Därför kan man sätta in lilla a tillsammans med B i situationer där de framställs annorlunda männen, men samtidigt anses sakna vissa kvalitéer, vilket kan vara allt från testosteron till syreupptagningsförmåga. I praktiska situationer som lönesättning och befordran är det a som är framme och spökar.³⁴

Mannen (A) i genusedkursens brus

I den grävsta genuseddelningen är kvinnan lika med kropp och man lika med själ,³⁵ men att mannen faktiskt har en kropp kommer man aldrig ifrån. Kroppen som i genusedkursen genomgående blivit länkad till det kvinnliga, det svaga, det lustfyllda och det dödliga kan även bli en tillgång av styrka och potens, om den fostras rätt.³⁶ För männen är det därför viktigt att tämja kroppen för att förbli man livet ut vilket vi ska se nedan.

A som i A – a

I det antika tänkandet fanns det tankar om hur viktigt det var att leva på rätt sätt för att inte glida ner från A till a. D v s att upprätthålla sin manlighet. Kroppen skulle tränas för att inte bli kvinnlig. Om inte rösten tränades kunde den bli pipig som en kvinnas och om musklerna inte tränades kunde de bli mjuka som en kvinnas. Hirdman hänvisar till Foucault när hon skriver att mannen under antiken ständigt fick sträva efter att vara manlig och att inte bli kvinnlig. I denna formel finns det den stora nervositeten att de olika bokstäverna kan ta

³³ Hirdman, 2003, s. 43

³⁴ Ibid., s. 44

³⁵ Ibid., s. 51

³⁶ Ibid., s. 52

varandras former. a skulle kunna bli A, men det värsta var om A sjönk till a. Därför måste mannen alltid vara aktiv och krävas på ett ständigt görande så att förvandlingen aldrig sker.³⁷

A som i A – B

Eftersom den här formeln tydligt anser att man och kvinna är av helt olika slag borde nervositeten över att ta varandras former bli mindre, särskilt efter 1800-talets biologisering av denna tvåkönsmodell. Mannen blir mer biologiskt förankrad. Men, menar Hirdman, paradoxen av biologiseringen är att även den är genusdelad. Kvinnan ska helt enkelt vara mer natur, mer kön och mer hona medan mannen blir mer kultur, människa och förstånd. Därför gällde det att med forskning bekräfta dessa teorier och man vägde och mätte t ex hjärnor, vilket jag nämnt tidigare.³⁸ Vidare skriver Hirdman att Darwins biologiska modell förkroppsligade maskulinum och den blev ett medel som skulle tränas i kampen om tillvaron och i kampen mot både andra män och kvinnor. Anpassningsurvalet (survival of the fittest) och det sexuella urvalet skapar motiv åt krigsföring, våldutövning, maktlängtan och dominans.³⁹ Formeln A – B ryms också av nervositet, eftersom även den styrs av tydliga stereotyper liksom A – a. Desto tydligare det idealtypiska sättet att vara framhävs, desto mer utmärker sig de som avviker.

A som i A – A

Hirdman menar att den tredje nervositeten att inte kunna uppleva till att vara man ryms inom formeln A – A, d v s i homosociala relationer där män möter andra män.⁴⁰ Det är i denna formel som konkurrensen och jämförelsen uppstår med vännerna, klassen, brödrskapet eller samfundet. Hirdman anser att det ständigt finns en snegling mot det enkönade kollektivet för att se ifall man gjort rätt. Hirdman skriver att man inte gör maskulinum själv, utan det görs ihop med någon. Denna formel handlar om förhållandet mellan en man och en annan man, samtidigt som de båda förhåller sig till den manliga normen (stereotypen) som Hirdman kallar "A". Då får vi den nya formeln nedan,⁴¹ vilken jag menar ofta ryms inom bodybuildingkulturen, då männen konkurrerar med varandra om det muskulösa idealet.

³⁷ Hirdman, 2003, s. 52f

³⁸ Ibid., s. 55

³⁹ Ibid., s. 55

⁴⁰ Ibid., s. 57

⁴¹ Ibid., s. 58

Medieteori

Representation

Ordet representation har egentligen två betydelser. Ursprungligen betyder ordet ”presentera igen”, men kom genom senlatinets inverkan att även betyda ”stå för”, menar Gripsrud.⁴³ När historikern Helena Tolvhed talar om representation i medier, gör hon det främst utifrån den första betydelsen, men hon kallar det att ”återge”. I samtalet om representation kommer hon in på begreppet makt. Hon menar att en viktig aspekt av maktbegreppet är ”makt att representera”, alltså att få en särskild verklighetsuppfattning att framstå som sann och objektiv. När medier representerar (återger) olika händelser, förstärks och återspeglas de föreställningar som redan finns ute i samhället.⁴⁴ Därför är det viktigt att tänka på att representationen är en form av konstruktion av det som återges och inte rymmer en komplett, objektiv återspeglning.⁴⁵ I mitt fall gäller det en återspeglning av bodybuilders i *B&K*, som då inte heller representeras på ett helt neutralt sätt. Representationen av bodybuilders kan ske utifrån vilken bild *B&K* vill ge av bodybuilders. Det är här vi kan återknyta till maktbegreppet, eftersom *B&K* besitter makt att representera något utifrån sin synvinkel.

Problemformulering

Min problemformulering är följande:

Hur representeras män och kvinnor i Bodybuilding & Kraftsport/ B&K Sports Magazine mellan åren 1984 och 2004?

⁴² Hirdman, 2003, s. 58

⁴³ Gripsrud, 2004, s. 25

⁴⁴ Tolvhed, *Vacker, löjlig eller seriös? Den kvinnliga olympiern i veckotidningen Ses bevakning från sommarolympiaderna 1948-1964*, 2004, s. 1

⁴⁵ Gripsrud, 2004, s. 26

Det jag främst kommer att inrikta mig på är just hur relationen mellan män och kvinnor ser ut och undersöka hur de teorier som jag presenterat kan användas. I min analys av tidningen kommer jag att studera både text och bilder och förhållandet mellan dessa.

Metod och genomförande

Inledningsvis vill jag ge en kort genomgång av hermeneutik, eftersom detta är ett viktigt begrepp som jag kommit i kontakt med under arbetets gång.

Själva tolkningen av någonting ryms inom begreppet hermeneutik, vilket handlar om innebörden av att förstå något och hur man kommer fram till denna förståelse.⁴⁶ När man läser en ny text så utgår man ifrån tidigare erfarenheter som man haft av liknande texter. Vi öppnar alltså en tidning med olika förväntningar på vad vi ska finna inuti den. Det är viktigt att förstå att forskning även bedrivs utifrån ens tidigare erfarenheter. Inga samhällsforskare går ut och rakt av observerar samhället. Man måste i någon mån veta vad man letar efter, och det gör man utifrån förhandskunskaper och teoretiska antaganden.⁴⁷ För att kunna förstå vad en text eller bild säger till läsaren/observatören måste man ofta betrakta den del man observerar som en liten del i en större helhet. Ofta kan man bara göra en god tolkning om man använder sig av kulturella, politiska och historiska förhandskunskaper. Eftersom jag är en inbiten *B&K*-läsare kan jag dra nytta av detta. Resonemanget kan förklaras genom den hermeneutiska cirkelns princip: ”Man måste förstå delen för att förstå helheten, och man måste förstå helheten för att förstå delarna.”⁴⁸

Min uppsats bygger på kvalitativ forskning genom studiet av dokument i form av *Bodybuilding & Kraftsport/B&K Sports Magazine* över en tjugoårsperiod. Tillsammans med min handledare bestämde vi oss för att jag skulle göra fem nedslag under denna period, nämligen 1984, 1989, 1994, 1999 och 2004. Jag valde att avsluta 2004 eftersom det var det senaste kompletta utgivningsåret. Hur många nummer jag skulle använda per årgång bestämdes efterhand som jag började studera tidningarna, beroende på hur mycket jag kunde vaska fram ur de olika nummerna. Jag kände ganska snabbt att tre nummer per år var rimligt

⁴⁶ Gripsrud, 2004, s. 173

⁴⁷ Ibid., s. 173ff

⁴⁸ Ibid., s. 176

och jag bestämde mig för att ha en bred bild av året och därför valde jag nummer 1, 6 och 12⁴⁹ från varje år.

Inledningsvis var det nödvändigt att förstå att det faktiskt var en form av kulturstudie som jag stod inför. Att gymkulturen var uppenbart central insåg jag ju redan innan jag började studien, men det var även angeläget att förstå vikten av det faktum att jag skulle studera en ”medieprodukt” inom bodybuildingbranschen. Därför fanns det grund för att lägga vikt vid att förstå vad mediekultur och medieanalys innebär. Innan själva studerandet av *B&K* började, läste jag igenom min litteratur som jag delvis redovisat i bakgrundsinformation. Jag lade även vikt vid att studera böcker om medieanalys innan jag drog igång alltför mycket med tidningsanalysen. Annars fanns risken att studien skulle bli en planlös analys utan redskap. Därför använde jag mig av Jostein Gripsruds bok *Mediekultur – mediesamhälle* och antologin *Medier och kultur*. Till hjälp har jag även haft Billy Ehns och Orvar Löfgrens bok *Kulturanalyser*, som har hjälpt mig att se saker på ett klarare sätt, att få distans till den kultur som jag varit så nära involverad i under många års tid.

Ehn och Löfgren menar att ett sätt att försöka förstå en kultur är att söka sammanhang, vilket man kan göra genom att redogöra för en företeelse som ter sig vara iögonfallande. Denna företeelse kan t ex vara en aktivitet, en symbol eller ett talesätt som har en framträdande plats inom det område vi studerar. Författarna påpekar att det viktiga är att man inte på något sätt blir bromsad av att vissa företeelser känns så uppenbara att de nästintill blir löjligt att nämna dem.⁵⁰ Att göra en systematisk beskrivning av det som uppenbart dominerar kulturen kan nämligen göra att mönster tar form som leder ens analys vidare mot teman som kanske inte är lika uppenbart framträdande.⁵¹ Detta var något som jag hela tiden fick påminna mig själv om genom hela min arbetsgång, eftersom jag analyserade den kultur som jag själv är en del av. Det var inte alltid lätt att se det uppenbara eller triviala i mitt material, eftersom jag redan var indragen i bodybuildingkulturen sedan tidigare. Faktum är även att det som är trivialt för mig kanske är högst ovanligt för en annan. Det är därför det finns både för och nackdelar att vara involverad inom ett område man studerar. Man har mycket att stå på redan från början, men kan man skildra området lika objektivt som en nyinvid?

⁴⁹ Undantaget är årgången 1984. Denna årgångs sista tidning var nummer 10 i december, således valde jag denna

⁵⁰ Ehn & Löfgren, *Kulturanalyser*, 2001, s. 15

⁵¹ *Ibid.*, s. 15f

Det första jag gjorde var att läsa igenom en mängd av böcker som jag kände kunde vara till nytta. De mesta hade med gymkultur att göra på något sätt, men även medieböcker kom till användning vilket jag redan nämnt. Mitt empiriska material i form av *Bodybuilding & Kraftsport/B&K Sports Magazine* fann jag på Universitetsbiblioteket i Lund. Det enda problematiska var att jag inte fick låna hem tidningarna, vilket ledde till att arbetet blev enormt tidskrävande. Under arbetets gång fick jag ständigt pendla mellan böckerna och tidningarna. Ganska snabbt insåg jag att en diskussion om genus skulle kunna utgöra en grund för min uppsats och därför kom Hirdmans bok om genus in i bilden. Så fort jag hittade ett nytt intressant ämne eller skeende som var återkommande i *B&K* fick jag återvända till mina böcker för att se hur det kunde förstås. Jag hade från början en mängd olika kategorier att skriva om, men jag lyckades sälla ut fyra stycken som jag presenterar i stycket *Undersökningsresultat och diskussion*. Jag försökte tolka bilder och text i tidningen utifrån det jag visste om hermeneutik som jag skrivit om tidigare. Att vara medveten om att jag hade förväntningar att hitta vissa saker i tidningen tror jag gjorde mig mer objektiv. Någonting som jag insåg var viktigt, var att inte låta sig luras av vad en bild visar genom att först läsa bildtexten och förvänta sig hitta det som texten beskriver i bilden, vilket även är något som tas upp i boken *Medier och kultur*.⁵² Följande text är resultatet av min undersökning.

Undersökningsresultat och diskussion

Jag har delat upp resultatet från min undersökning i vad jag tyckte var mest passande kategorier. Det som bör sägas är att denna uppdelning inte är så knivskarp i tidningen som jag visar upp här. Ofta går en kategori in i en annan. Exempelvis kan ofta de bodybuilders som representerats i kategorin *Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen* även platsa in i kategorin *Disciplinerad och muskulös* och fler därtill. Jag har då valt vilken kategori de ska vara med i utifrån vilka attribut de utmärker sig mest genom. Eller rättare sagt, genom vilka attribut representationen av dem utmärker sig tydligast.

Disciplinerad och muskulös

Den disciplinerade och muskulöse kroppsbyggaren syns överallt i tidningarna ända från 1984 till 2004. Det är den disciplinerade och muskulöse kroppen som man ska sträva efter om man vill ha ett gott liv. Nedan följer en genomgång av de människor i *B&K* som har dessa attribut.

⁵² Drotner, *Medier och kultur*, s. 217ff

Det är bland andra Lou Ferrigno⁵³ som syns på utsidan av det första numret av *Bodybuilding & Kraftsport* år 1984 utklädd till Herkules där han blottar sin stora muskulösa överkropp. I handen håller han ett svärd med ett bestämt grepp. Rubriken till bilden lyder ”Den otrolige Hulken!”.⁵⁴ När man bläddrar fram till reportaget ser man att artikeln om Ferrigno är en av många i en artikelserie kallad *Bodybuildingens legender*. På artikelns förstasida finner vi Ferrigno i tre bilder, varav två från inspelningarna av Herkules och en där han gör en side chest⁵⁵ i poseringsbyxor. Han har en enormt stor och fettfri kropp och därtill ett bestämt ansiktsuttryck.⁵⁶ Historien som följer i reportaget om mannen i fråga framstår som en hyllning till en slags supermänniska.

I reportaget påminns man ständigt om hur lång och hård hans väg har varit till framgång. Han blev hörselskadad som treåring, men hans pappa som var polis vägrade sätta honom i dövskola. Ferrigno blev ett inåtvänt barn och började så småningom med bodybuilding. Man får veta att han, efter avslutad skolgång, minsann jobbade hårt som stålarbetare och samtidigt höll på med bodybuilding och vann flertalet tävlingar. När Lou vann en slags tävling med olika allround-idrotter 1976 blev han tillfrågad av filmbolag att spela Hulken i en TV-serie som kom att visas världen över. Sedan får man veta att det efter Hulken blev inspelningar av filmerna om Herkules då Ferrigno fick jobba 16 tuffa timmar om dygnet och samtidigt träna bodybuilding. I en scen fick han hoppa från fem meters höjd för att landa på en björnrugg varpå han skadade ankeln och i en annan då han skulle kasta ett stort stenblock skadade han knäet. Samtidigt som han har dessa stenhårda attribut får man även veta att Ferrigno en dag började gråta när han tittade ut över landskapet under inspelningen av Hercules, då han insåg att han uppfyllt något som bara tidigare varit en dröm i hans barndom. Det påpekas också att Ferrigno är en person som inte låtit framgångarna gå honom på huvudet. Han bor enkelt med sin fru och dotter i ett tegelhus i Kalifornien. Men den dag han kommer tillbaka till tävlingsscenen kommer han att visa upp den mest fantastiska fysik som någonsin skådats.

I *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 6 1984 finner vi rubriken ”Den vinnande attityden – du bestämmer själv din framgång!”.⁵⁷ Sedan följer ett reportage som berättar för läsaren hur viktigt det är att vara disciplinerad för att lyckas inom bodybuilding. Bodybuildern Christer

⁵³ Lou Ferrigno är en av världens mest kända bodybuilders, mycket tack vare sin roll som Hulken i TV-serien

⁵⁴ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 1 1984, Utsida

⁵⁵ Side chest = Pose där man visar upp bröst- och armmuskulaturen från sidan

⁵⁶ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 1, 1984, s. 50

⁵⁷ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 6, 1984

Eriksson står stolt i en Javelin pose⁵⁸ på förstasidan av artikeln i poseringsbyxor. Det skrivs att efter man har plågat sig igenom många hårda pass på gymmet så har man fått mycket självdisciplin. Den egna viljan kan då övervinna kroppens trötthet, eftersom man vet att man kan klara av stora påfrestningar och svåra uppgifter genom målmedvetenhet och koncentration.⁵⁹ Enligt artikeln är det viktigt att man kan avskärma störande moment från vardagslivet så de inte bryter ned ens målmedvetenhet och koncentration. Ett citat från artikeln följer: ”Men ditt psyke måste bemästras, det är du själv som ska bestämma vilka tankar som du släpper in i ditt medvetande.”⁶⁰

I *Bodybuilding & Kraftsports* tionde nummer år 1984 ser vi en artikel med rubriken: ”Bodybuilding i Australien: Nu kommer tjejerna!”.⁶¹ På inledningsbilden poserar två kvinnliga bodybuilders, i baddräkter på stranden, vid namn Joy Dobson och Debbie Sider. Båda två är muskulösa och har lite underhudsfett. Reportaget handlar främst om Joy Dobson och ett citat presenteras på förstasidan av reportaget, vilket antagligen kommer från Joy, men tidningen är inte alltför tydlig på den punkten. Hon säger ” Jag är trött på att se muskulösa tjejer dömas ut av domarna. De får lida för att de tränat för hårt!”⁶²

I nummer 10 av *Bodybuilding & Kraftsport* 1984 ser vi även proffsbodybuildern Bill Grant som tränar inför Mr. Olympia⁶³ på svartvita bilder. Hans enorma disciplin finner nästintill inga gränser när det kommer till hans diet som vi får ta del av i textdelen av reportaget. I reportaget talas det om hur viktigt det är med rätt kost för att nå resultat och det framställs nästan som om det viktigaste i livet är att veta vad man stoppar i sig. Detta förstärks av följande citat som ger en känsla av hur den disciplinerade hjärnan hos en bodybuilder fungerar och att bodybuilding är det centrala i Bills liv. ”Han har också varit tillräckligt förutseende att skaffa sig en livspartner som verkligen kan det svåra kapitlet om näringsriktigt mat.”⁶⁴

Det berättas att han har två faser av sin diet som kallas den tävlingsförberedande dieten och off-season dieten. Just nu är han i den tävlingsförberedande fasen och hans diet är då extremt

⁵⁸ Javelin pose = Liknas vid den position en spjutkastare har precis innan spjutet kastas

⁵⁹ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 6, 1984, s. 16

⁶⁰ *Ibid.*, s. 52

⁶¹ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 10, 1984, s. 16f

⁶² *Ibid.*, s. 16

⁶³ Mr. Olympia är världens mest prestigefyllda tävling inom proffsbodybuilding

⁶⁴ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 10, 1984, s. 28

strukturerad. Han äter samma saker varje dag och allt är uppdelat på ett schema. De sista två veckorna lägger han in "Tre-dagars-principen" som innebär att han varierar maten på en tredagars cykel genom att äta mycket, lågt och medium. Några dagar innan tävlingen lägger han in "dödsstöten" genom att nästan inte äta några kolhydrater alls och dricka minimalt med vatten för att sedan två dagar innan tävlingen ösa i sig kolhydrater och frossa i kakor.⁶⁵

Keijo Reiman visar upp sin 40-åriga muskulösa och fettfria kropp i ett reportage med rubriken "Inspireras av Keijo Reiman; Muskelös mage!" i nummer 12 av *B&K* 1989. Man menar drömmen om en vältränad mage kan bli sann om man börjar träna genast och tar Keijo som exempel på att man inte måste vara stor från början för att syssla med bodybuilding. När han var yngre var han nämligen liten, vek och klen. Keijo säger själv angående sin forna klena kropp: "Jag var inte ens värd att mobba!". Artikelförfattaren menar att Keijo fick kämpa för varje gram muskel och att han tar ut varje muskel till max när han tränar.⁶⁶

I *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7 1994 hittar vi bodybuildingproffset James Roberts i ett reportage om axelträning. Rubriken lyder "Axlar som tål att synas: En bild säger mer än 1000 ord!"⁶⁷ James kör sina axlar i massvis av olika övningar i en tight dräkt med korta byxben och linneliknande överdel.⁶⁸ Reportaget som följer det med James Roberts handlar också om axelträning. I alla fall om man tittar på bilderna och rubriken som lyder: "Feminina Starka Axlar".⁶⁹ På bilderna syns Bodybuildern Carina Bylund som gör olika axelövningar i en träningsbikini. Hon menar att det ligger ett enormt jobb bakom en bodybuildingkropp och att man inte blir stor av att bara titta på en hantel, vilket vissa tjejer verkar tro enligt henne.⁷⁰

I det tolfte numret av *B&K* år 1994 ser vi en artikel med den gigantiske Viggo Snoghøj där man inledningsvis får veta följande. "Men Viggo "The Great Dane" Snoghøj är inte någon råbarkad och aggressiv vilde. Möt Nordens hetaste proffs i en intervju som får alla dina fördomar att komma på skam!"⁷¹ *B&K* menar att det ligger nära till hands att likna Snoghøj med en viking eftersom han har en dansk far och en norsk mor och ett "nordiskt utseende".

⁶⁵ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 10, 1984, s. 28ff

⁶⁶ *B&K Sports Magazine*, nummer 12, 1989, s. 38

⁶⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 12

⁶⁸ *Ibid.*, s. 12f

⁶⁹ *Ibid.*, s. 16

⁷⁰ *Ibid.*, s. 16f

⁷¹ *B&K Sports Magazine*, nummer 12 1994, s. 11

I artikeln berättar Snoghøj om sin hemska upplevelse som barn när hans mamma blev misshandlad av hennes före detta man. För att kunna försvara sin familj och att bli bättre i idrott började han lyfta vikter vilket ledde till att han blev bodybuildingproffs 17 år senare.⁷² Han visar upp sitt träningschema som är oerhört disciplinerat indelat, samtidigt som *B&K* visar bilder på hans stora ådriga kropp i linne. Han tränar morgonträning och eftermiddagsträning och kör ett bestämt antal set och reps på sina muskler. Snoghøj menar att han är envis och egoistisk när han tränar inför tävlingar, men att han annars är en familjekär person som man alltid kan lita på. Slutligen lägger *B&K* till att: ” Han är inte bara ett stort proffs, utan också en stor människa.”⁷³

I nummer ett 1999 ser vi polisen och bodybuildern Astrid Näslund i ett reportage som har rubriken: ”Jag ber inte om ursäkt för att jag har mycket muskler”.⁷⁴ Astrid berättar att hon är ”jävligt frustrerad” över att domarna anser att hon är för stor för fitness, medan hon själv anser sig vara för liten för bodybuilding. Hon ger demonstration på sin hårda disciplin genom att träna ben på bilderna och samtidigt säga att hon säger att hon tyckte det var tråkigt att träna ben i flera år i början, men att det sedan började bli kul.⁷⁵

I nummer ett 1999 visar det australiske bodybuildingproffset Lee Priest upp sin kropp i en most muscular pose.⁷⁶ Reportaget riktar tydligt in sig på Lees bröstmuskler och har rubriken ”HUR JAG BYGGDE UPP EN MAFFIG BRÖSTKORG”. Lee Priest berättar om ett strategiskt sätt att bygga upp bröstmusklerna på, och hur det har gjort honom till en bättre bodybuilder. Han försöker uppnå maximal muskelfibernedbrytning genom att hålla kvar muskeln i det mest kontraherade läget i en tiondels sekund, vilket leder till en massivare bröstkorg. Ytterligare en teknik är att bygga upp sig är att ha en träningspartner som ”pushar” en förbi det stadie där man normalt skulle ge upp.⁷⁷ Bilden nedan är från reportaget med Lee Priest.

⁷² *B&K Sports Magazine*, nummer 12 1994, s. 12

⁷³ *Ibid.*, s. 14

⁷⁴ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1999, s. 54

⁷⁵ *Ibid.*, s. 54ff

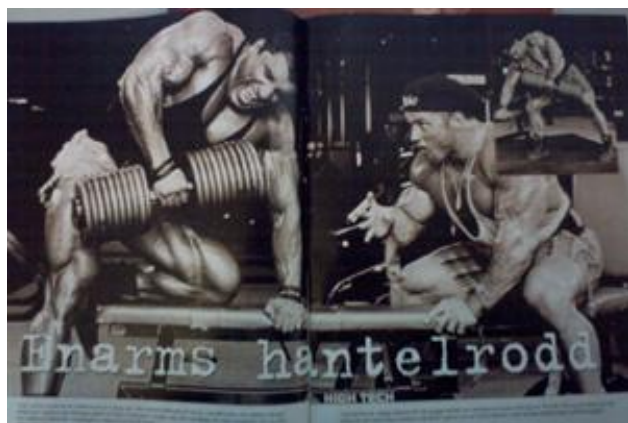
⁷⁶ Most muscular pose = En pose där man spänner hela framsidan av kroppen. Se bild

⁷⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1999, s. 36

78

I nummer ett 1999 ser vi Bodybuildingproffsen Milos Sarcev och Craig Titus i ett ryggrätningspass. Reportaget kallas ”Good guy – Bad guy training”.⁷⁹ Båda killarna är väldigt stora och muskulösa, men det som skiljer dem åt enligt reportaget är att Milos är byggnings stiligaste och snällaste kille, medan Titus är det svarta fåret inom bodybuilding.⁸⁰ Båda två ser ut att träna hårt och lyfter 100-kilos hantlar.⁸¹ Det verkar väldigt viktigt att utmärka killarna genom att de har var sin speciell stil. Milos har jeansshorts och linne, medan Titus har rutiga shorts, mössa, halsband och örhänge.⁸² Det svarta fåret har alltså fått den ”tuffare” stilen i reportaget.

83

Den före detta anorektikern Linda Nordberg är med i ett reportage i nummer 6/7 av *B&K* 1999. Texten säger att: ”Innan Linda Nordberg började med bodybuilding led hon av anorexia

⁷⁸ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1999, s. 36f

⁷⁹ *Ibid.*, s. 20

⁸⁰ *Ibid.*, s. 21

⁸¹ *Ibid.*, s. 22f

⁸² *Ibid.*, s. 20ff

⁸³ *Ibid.*, s 22f

under två år.”⁸⁴ Nu är hon otroligt målmedveten och hennes motto är ”allt eller inget” och ”vinna eller försvinna”. Hennes disciplinering inom sin sport verkar vara enorm. Under dieten äter hon nämligen alltid samma sorts mat, även på ätardagarna⁸⁵, men då bara i större mängd.⁸⁶

I nummer 12 1999 får vi se SM-deltagaren i bodybuilding Roberto Krüll i ett reportage som kallas ”LURA ARMARNA”. I artikeln får man veta knepen till hur Roberto fick bättre armar än någonsin till det årets SM i bodybuilding. Han berättar om tre olika varianter på ”skivstångscurl” som tar på olika ställen på bicepsmuskeln. Han tillägger även att en riktigt bra teknik är helt enkelt att pressa sig själv ordentligt.⁸⁷ Den tillhörande bilden visar upp Roberto Krüll i linne, skivstångscurlande och grimaserande.⁸⁸

Camilla Häggkvist visar upp sin bodybuildingkropp i nummer 6/7 av *B&K* 2004. Hon har tidigare hållit på med träningsformen ”pump”⁸⁹, men menar att det var för klen för henne, så därför bytte hon ut plaststängerna mot stål.⁹⁰ Hon påpekar att när hon är på gymmet så är hon inte där för att snacka, utan för att träna.⁹¹ Bilderna till reportaget visar upp Camilla i klassiska bodybuildingposer iklädd en tävlingsbikini.⁹²

I nummer 6/7 2004 ser vi proffsbodybuildern Kris Dim träna sina armar. Rubriken säger: ”Slå 112 någon, ...den killen släpar ju på två MONSTER!”⁹³ Genom hela reportaget tränar Kris Dim med bar överkropp och visar upp sina stora, hårda muskler.⁹⁴ Det är uppenbart att det är armarna som ska synas eftersom hans biceps zoomas på flertalet bilder och ansiktet försvinner ibland. Vilket bilden nedan visar:

⁸⁴ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1999, s. 8

⁸⁵ ätardag = en återkommande dag i en cykel i en diet då man kan få äta vad man vill och hur mycket man vill.

⁸⁶ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7 1999, s. 8

⁸⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 12, 1999, s. 40f

⁸⁸ *Ibid.*, s. 40

⁸⁹ Pump = Aerobicsliknande träningsform med plastskivstänger

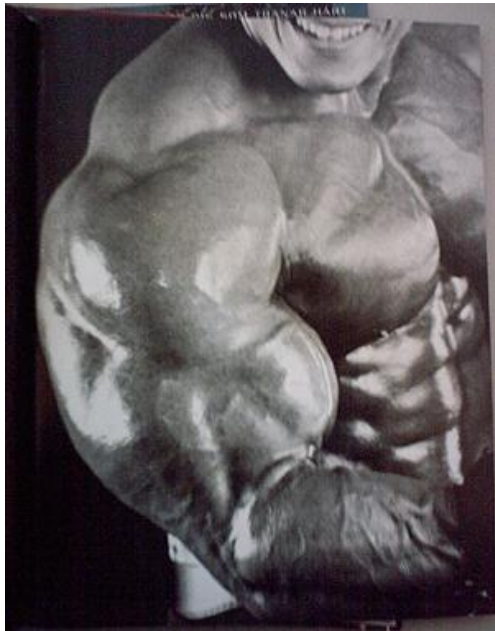
⁹⁰ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7 2004, s. 22

⁹¹ *Ibid.*, s. 20

⁹² *Ibid.*, s. 20ff

⁹³ *Ibid.*, s. 24

⁹⁴ *Ibid.*, s. 24ff

95

B&K menar att det är få män som kan se skrämmande ut när de inte är mer än 163cm långa, men Kris Dim tillhör ett lysande undantag. Kris säger själv att det är hans mamma som lärt honom den självrespekt och disciplin som han har haft nytta av i bodybuildingen. Det var hon som drillade honom hårt i skolan och på jobbet så han lärde sig fokusera.⁹⁶

I *B&K* nummer 6/7 2004 får vi se den svenska bodybuildern Linda Geismar i ett träningsreportage. Rubriken säger ”POWER LADY LINDA GEISMAR”⁹⁷ Linda är väldigt muskulös och hård i kroppen, vilket man tydligt ser eftersom hon tränar ganska lättklädd i top och hotpants. På bilderna tränar hon rygg, biceps och axlar och man fokuserar tydligt på just dessa delar av hennes kropp. Att få med hennes ansikte på bild verkar spela mindre roll. På fotot som ligger över två uppslag är överkroppen zoomad och endast munnen på ansiktet syns.⁹⁸ Se bild nedan.

⁹⁵ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 2004, s. 25

⁹⁶ *Ibid.*, s. 26

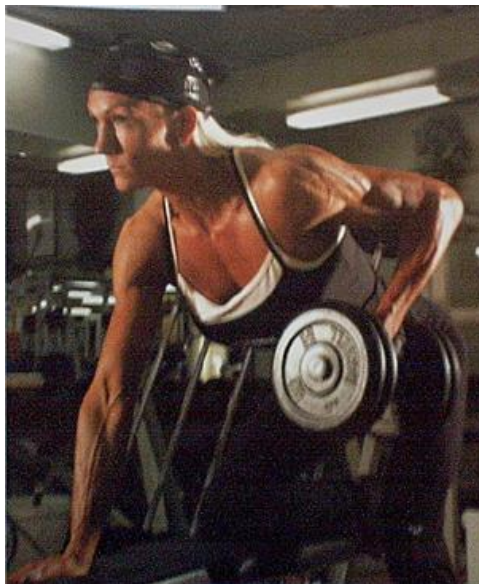
⁹⁷ *Ibid.*, s. 52

⁹⁸ *Ibid.*, s. 54f

99

I nummer 12 2004 ser vi Madelaine Age i ett träningsreportage som ser väldigt hårdnackad ut med sin bestämda min och enormt definierade muskulösa kropp. Hon ger ett självsäkert intryck och menar att hon är en individualist som har lärt sig att klara sig på egen hand. Hon är en oerhört aktiv människa och *B&K* undrar hur hon hinner med allting. Hon är nämligen mamma, fru, har pressat jobb, och gör hårförlängningar samtidigt som hon tävlar och tränar regelbundet. Hon menar att allting handlar om bra planering.¹⁰⁰ När hon slutligen blir frågad om hon skulle kunna tänka sig tävla i par med sin man, säger hon nej eftersom det bara skulle bli en maktkamp där han fick böja sig för hennes vilja.¹⁰¹

102

⁹⁹ *B&K Sports Magazine*, nummer 67, 2004, s. 54f

¹⁰⁰ *B&K Sports Magazine*, nummer 12, 2004, s. 54

¹⁰¹ *Ibid.*, s. 57

¹⁰² *Ibid.*, s. 57

”Janne Nordlund breder ut sig TRÄNA AXLAR MED DEN RÄFFLADE FILIPSTADSSONEN JANNE”¹⁰³ lyder rubriken i ett reportage i nummer 12 2004 med bodybuildern Janne Nordlund. B&K menar att det inte bara är OLW som tillverkar räfflade saker i Filipstad. Janne tillverkar även sina räfflade axlar här. Janne säger att man ska vara medveten om att muskeln har en fram-, ut- och baksida, och försöka lägga lika mycket energi på varje del.¹⁰⁴ På bilderna tränar Janne i linne och rör inte en min. Han har samma ansiktsuttryck då han är avslappnad som när han lyfter vikter.¹⁰⁵ Bilderna nedan demonstrerar detta.

106

107

I detta stycke har vi fått ta del av representationer av kroppen som delvis kan härledas till Mosse maskulina stereotyp och Hirdmans A. Det mest intressanta finner jag dock i att flera kvinnor som presenterats ovan även har attribut som kan passa denna stereotyp. Således kan de bli ett hot mot den traditionella manligheten och då finns det åtgärder som kan göras för att minimera den kvinnliga styrkan, vilket stycket *Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen* nedan tar upp. Angående Mosse maskulina stereotyp är det intressant att veta att kvinnan som inte höll sig till sina traditionellt givna roller, blev en mottyp till denne¹⁰⁸. Detta nämns även i stycket *Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen*. I reportage som det om Linda Geismar utmanas stereotypa föreställningar om den aktiva mannen och den passiva kvinnan. I artikeln ”Don’t Look Now” skriver Richard Dyer:

¹⁰³ B&K Sports Magazine, nummer 12, 2004, s. 60

¹⁰⁴ Ibid., s. 61

¹⁰⁵ Ibid., s. 60ff

¹⁰⁶ Ibid., s. 60f

¹⁰⁷ Ibid., s. 64

¹⁰⁸ Mosse, 1998, s. 12

Yet it remains the case that images of men must disavow this element of passivity if they are to be kept in line with dominant ideas of masculinity-as-activity. For this reason images of men are often images of men doing something.¹⁰⁹

I exemplet Geismar är hon lika aktiv som vilken manlig bodybuilder som helst och man har stark fokus på hennes muskler som arbetar. Hon når alltså upp till den aktive mannens position och utmanar A och den traditionella manligheten. Reportaget om Lou Ferrigno är mycket intressant, eftersom han på många sätt lever upp till A och kan jämföras med Mosse maskulina stereotyp i det att han är heroisk och stark.¹¹⁰ Samtidigt bryter han mot idealet när han visar sin ”svaghet” genom att gråta. I exemplet med Snoghøj kan man se en traditionell manlighet i det att han ville försvara sin familj med sin styrka. Keijo Reiman är en person som upprätthåller sin A-position och även passar in på den maskulina stereotypen genom att förakta det svaga. Lee Priest visar upp tecken på att kroppen är underställd viljan, vilket även kan härledas till något som har varit centralt för skapandet av denna maskulina stereotyp. Mosse skriver: ”And yet, fashioning a proper male body did not suffice. Willpower was needed to create the ideal type.”¹¹¹ Vidare skriver Mosse att den starka viljekraften hos den manliga stereotypen var ett sätt att hantera smärta¹¹², vilket även kan jämföras med Priest, eftersom han talar om att ”pusha” sig förbi ett stadie där man normalt skulle ge upp. Krüll talar också om att pressa sig ordentligt för att få resultat.

Johansson har uppmärksammat en extrem uppdelning av kroppen inom bodybuildingvärlden, vilket han skriver om i *Den skulpterade kroppen*. I samband med detta myntar han uttrycket ”Den minimalistiska narcissismens estetik” som syftar till att forma varje del av kroppen till perfektionens gränser. Han menar att alla kroppsdelar inom denna kultur ”laddas” med samma symptom som ingår i en narcissistisk störning. Om en kroppsdel inte uppfyller perfektionens krav, kan detta hota en individs hela självuppfattning. Johansson skriver att denna minimalistiska narcissism bland annat är resultatet av den kropps- och fitnesskultur som sprids via filmer och tidningar.¹¹³ Som vi sett i detta stycke, ser vi många tecken på fokusering på särskilda kroppsdelar som exempelvis James Roberts axlar och Roberto Krülls armar. Man skulle kunna anse att Johansson har rätt i det han säger, men man kan även se det

¹⁰⁹ Dyer, “Don’t Look Now””, i Angela McRobbie (red), *Zoot suits and second-hand dresses: an anthology of fashion and music*, 1989, s. 202

¹¹⁰ Mosse, 1998, s. 50 och 53

¹¹¹ Ibid., s. 47

¹¹² Ibid., s. 100

¹¹³ Johansson, 1998, s. 89

som att det spelar allt mindre roll om man är man eller kvinna. Det är musklerna som räknas, inget annat. Reportaget med Kris Dim och Linda Geismar har likheten i bilderna att deras ansikten ofta inte syns på bilderna. Återigen blir gränsen mellan A och B flytande.

Reportaget med Craig Titus och Milos Sarcev passar bra in i formeln A – A, eftersom det handlar om en homosocial relation. Det blir viktigt att de ska skilja sig från varandra genom att en är tuff och en är snäll. Eftersom de är män bör de inte utmärka sig genom att en är starkare och en är svagare, eftersom att vara stark är en så åtråvärd egenskap inom den traditionella manligheten. Att slåss om vem som är tuff eller snäll menar jag inte inskränker lika mycket på deras manlighet och därför är det lättare att låta dessa bodybuilders representera den ”gode” och den ”onde”.

Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen

Min undersökning visar att en sexualisering av kvinnliga bodybuilders gör sig till känna i tidningen i främst nummer från 1989 och framåt för att sedan avta 1999 och 2004. Men sexualiseringen av kvinnor som inte är bodybuilders ser annorlunda ut. Även denna tar sin början 1989 och fortsätter ända in på 2004 års tidningar. Jag tolkar det som, utifrån vad jag läst, att sexualiseringen av kvinnokroppen fyller två funktioner. Dels att ”garantera” att männen i tidningen framstår som heterosexuella men även att minimera kvinnlig styrka och således göra mannen ännu starkare. En närmare förklaring till detta kommer i följande text.

I *Little big men* hävdar Klein att det finns en tydlig homofobi i gymvärlden. Denna visar sig på olika sätt genom att t ex anklaga varandra för att vara ”böjiga” och även genom att uppträda direkt förolämpande gentemot homosexuella som tränar på Olympic Gym.¹¹⁴ Samtidigt upptäcker han det paradoxala i det hela efter en tids studie av gymmets värld. När han tränade på ett gym nära Olympic, där de flesta var homosexuella, frågade Klein ägaren (som även var homosexuell) vad han tyckte om att toppskiktet i bodybuilding på Olympic Gym fördömde dem (de homosexuella). Han antydde att det bara var struntprat eftersom toppskiktet i sporten kom på deras fester och menade på att relationer mellan homosexuella i bodybuildingvärlden var väl utbredda.¹¹⁵ På Olympic Gym fick sedan Klein ta del av rykten om att många manliga bodybuilders sålde sex till homosexuella män. De flesta var snabba

¹¹⁴ Klein, 1993, s. 27f

¹¹⁵ Ibid., s. 28

med att framhäva sig oskyldiga medan de gärna anklagade andra.¹¹⁶ Detta är ett utmärkt exempel att använda formeln A – A som konkurrerar om att leva upp till ”A”. Genom att anklaga andra för att vara homosexuella vill man samtidigt framhäva sig själv som ett exemplariskt ”A”.

Det finns undertoner som försöker visa upp den manliga bodybuilderns heterosexualitet i *B&K*. Eller rättare sagt att visa upp att denne inte är homosexuell. Ofta görs detta på bilder genom att kontrastera mannen med en kvinna bredvid sig som har traditionellt kvinnliga former. Det är då oftast den lilla lättklädda, vältränade tjejen som håller om den ”store starke mannen”. Att ha med kvinnor i bodybuildingmedia för att tvätta bort en stämpel av homosexuellt slag stöds av Joe Weiders¹¹⁷ uttalande, som Klein citerar i *Little big men*. I början av åttiotalet, ville Weider ha med kvinnor i sina amerikanska bodybuildingtidningar för att ”...dispel the public’s lingering suspicion that bodybuilders were gay.”¹¹⁸

Dock bör sägas att det inte finns någon definitiv betydelse av bilderna och texterna i *B&K*. Allt kan tolkas på olika sätt och det är nästan aldrig möjligt att tolka en bild på bara ett sätt. I nedanstående text presenterar jag olika exempel från tidningarna och ger några förslag på varför det ser ut som det gör.

Redan 1989 ser jag tecken på sexualiseringen av kvinnliga bodybuilders. På utsidan av nummer ett detta år ser vi rubriken: ”Helen Hoby; sextigt muskulös!”¹¹⁹. Detta är första gången jag uppmärksammat att ordet sextigt används i *B&K*. I reportaget menar man på att kvinnlig bodybuilding är sextigt, och om man inte tycker det, då har man inte träffat SM-mästarinnan Helen Hoby. Bildserien som följer genom hela artikeln visar upp Helene i bikini i olika poser ute i ett naturskönt landskap, långtifrån gymmets hårda och tuffa atmosfär.¹²⁰ I detta reportage blir den stereotypa uppdelningen av vad som är kvinnligt så uppenbart. Här utgår man lite undertonat, men ändå uppenbart, ifrån att kvinnan ska vara sexuell. På något sätt blir det viktigt att framhäva att kvinnlig bodybuilding är något sextigt snarare än något

¹¹⁶ Klein, 1993, s. 195f

¹¹⁷ Joe Weider är grundaren av IFBB och har genom åren stått bakom en uppsjö av bodybuildingtidningar

¹¹⁸ Klein, 1993, s. 87

¹¹⁹ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1989, Utsida

¹²⁰ *Ibid.*, s. 33ff

sportigt. Då kan man återigen anknyta till vad Nelson skriver. "Male muscles symbolize strength and power; female muscles symbolize sexual attractiveness. Beauty. Display."¹²¹

Ytterligare en artikel i detta nummer ger oss en intressant inblick i *B&K*:s framställning av kvinnliga bodybuilders. Cory Everson utropas i artikeln till sportens drottning med fem Miss Olympia-segrar bakom sig. Med sina muskler och sin kvinnliga utstrålning är hon en måttstock för kvinnlig bodybuilding berättas det.¹²² Trots att hon är bodybuilder (världens bästa om man går på tävlingsmeriter) så poserar hon med lätta vikter och hopprep i sexiga ställningar. Det finns bara en bild i reportaget där bilden tydligt fokuserar på hennes idrottsliga prestationer, då hon spänner sina muskler, men ironiskt nog är hennes man med på bilden och spänner sig också.¹²³

Ett intressant citat följer nedan vilket ger en mycket att tänka på.

If male athletes are presented as just athletes, if no issue is raised about their masculinity or the fact that they are men, and if whether they are sexually appealing to women is not even raised as a question, then they are athletes for themselves and for their own achievements and are evaluated as such. If female athletes, on the other hand, are depicted as sexual women first and athletes second, then this returns them to a for-others position in which the question becomes whether they are sexually appealing to others rather than whether they excel at what they do (for themselves).¹²⁴

I nummer 6/7 av *B&K* 1989 finner vi en artikel med bodybuildingproffset Berry DeMay där han på inledningsbilden ligger ned, påklädd endast poseringsbyxor. Runt honom, och delvis på honom, klänger fem baddräkts-/bikinitjejer som ser allmänt imponerade ut av hans enorma muskelutveckling. Tjejerna själva är visserligen vältränade, men långt ifrån en bodybuilder, och de visar upp de stereotypiska kvinnliga formerna med stora bröst. Rubriken till detta reportage säger: "Berry DeMay; Ingen mullig mansgris!"¹²⁵ Otvivelaktigt ser vi stor skillnad på hur Berry och kvinnorna representeras i reportaget. Han är stor manlig och har kontroll på

¹²¹ Nelson, *The stronger women get, the more men love football*, 1996, s. 198

¹²² *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1989, s. 11

¹²³ *Ibid.*, s. 10ff

¹²⁴ Heywood, 1998, s. 98f

¹²⁵ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1989, s. 38f

situationen. Som vi ser på bilden nedan håller en tjej om hans arm samtidigt som hon lutar sig mot honom. Det är han som är klippan att förlita sig på.

126

1994 känns på något sätt som ett gyllene årtal, då mycket har hänt med B&K sedan 1989. Detta är första gången jag ser uttrycket fitness nämnas och det är påtagligt många fitnesstjejer med i tidningen den här årgången. Inte sällan syns de på bilder tillsammans med stora manliga bodybuilders för att möjligen bekräfta människans heterosexualitet, men även för att upprätthålla det stereotypa A – B förhållandet. Män är inte som kvinnor och kvinnor är inte som män.

Vi ser Sharon Bruneau, en av dåtidens mest omtalade kvinnliga bodybuilders, i ett reportage i nummer ett 1994 där hon står och speglar sin baksida i bikini så att hennes rumpa blir synlig för läsaren.¹²⁷ Detta, bör nämnas, är den enda bilden i själva reportaget på henne.

Inledningsvis i tidningen finns ytterligare en, där hon är iklädd i en ytterst liten lack-bikini med en motorcykelhjälm på huvudet och kängor på fötterna.¹²⁸ Inte att glömma är att rubriken på utsidan av tidningen som hänvisar till artikeln säger: ”Sexiga Sharon Bruneau!”¹²⁹. Denna

¹²⁶ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1989, s. 38

¹²⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1994, s. 27

¹²⁸ *Ibid.*, s.4

¹²⁹ *Ibid.*, Utsida

sexualisering började även i tidningen *Flex* just år 1994, skriver Lesley Heywood i *Bodymakers*¹³⁰, vilket gör det hela mer intressant. Det är alltså en fråga om ett generellt mönster inom bodybuildingkulturen som börjar ta form. Heywood hänvisar till Mariah Burton Nelson när hon menar att man kan minimera den kvinnliga styrkan genom att sexifiera den.¹³¹ Nelson skriver angående kvinnlig sport i media:

Commentators openly approve of petite bodies that move gracefully and disapprove of large bodies that push each other around. Most critically, writers and broadcasters minimize female strength by sexualizing it.¹³²

Det som stödjer Nelsons idé även inom bodybuildingvärlden är att denna sexualisering av kvinnliga bodybuilders först fick riktigt kraftigt fotfäste så pass sent som 1994. För faktum är att den kvinnliga bodybuildern inte tidigare kunnat utmana mannen på samma sätt, eftersom de hela tiden varit påtagligt mindre. Men när de blev allt större kanske sexualiseringen av dem, medvetet eller omedvetet, skedde för att upprätthålla förhållandet mellan A – B. Jag vill hävda att Heywood är inne på samma spår, eftersom hon säger att den kvinnliga bodybuildern hotar den traditionella kvinnligheten.¹³³ Detta kan även kopplas till Mosse diskussion kring mottypen till manligheten då han säger: ”Women who left their prescribed roles, however, joined the countertypes as the enemies against whom manliness sharpened its image.”¹³⁴

I nummer ett 1994 ser vi ytterligare bilder på ”hjaltebodybuildern” som hålls om av den ”lilla sexiga tjejen”.¹³⁵ Följande bild är hämtad ur ett reportage som handlar om hur man ska undvika att dra på sig vätska under huden inför en tävling. D v s bilden är inte särskilt matchande till innehållet i artikeln. Det är snarare en klassisk A – B-bild där de båda har sina givna roller.

¹³⁰ Heywood, 1998, s. 15

¹³¹ Ibid., s. 98

¹³² Nelson, 1996, s. 197

¹³³ Heywood, 1998, s. 16

¹³⁴ Mosse, 1998, s. 12

¹³⁵ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1994, s. 29

136

Reportaget "BADMODE 1994 FRISKT, FRÄCKT, VÅGAT..." i nummer 6/7 1994 är något av det extremare slaget när det gäller att sexualisera kvinnokroppen. På reportagets inledande sidor ser vi fyra fitnesstjejer, med sina baksidor vända mot läsaren, i tight åtsittande baddräkter som mer eller mindre visar upp skinkorna.¹³⁷ En stor bild på sida 54 visar en tjej med en nätdräkt som gör att bröstvårtorna syns rakt igenom. Till denna "baddräkt" bär hon även stora läderstövlar.¹³⁸ Om det någonsin blir ett badmode i verkligheten att ha läderstövlar på exempelvis stranden med så extremt avslöjande baddräkt är jag tveksam till. Snarare är hennes utstyrsel ett sätt att dra till sig uppmärksamheten från de manliga läsarna, genom den "sexiga" klädseln. Gripsrud analyserar en bild i *Mediekultur – mediesamhälle* där en kvinna visar sina nätstrumpor, vilket jag till viss grad finner jämförbart med bilden i *B&K*. Han säger: "Nätstrumpor förknippas historiskt sätt med utmanande kvinnor i mer eller mindre oanständiga sammanhang; de är fullständigt opraktiska och är gjorda för att sexuellt exponera kvinnors ben."¹³⁹ Jag skulle vilja hävda att tjejens nätbaddräkt fyller liknande funktion på bilden i *B&K*, men då för att exponera hela kroppen sexuellt. För övrigt rymms reportaget av tjejer som putar med rumporna i sexiga positioner.¹⁴⁰ Inte helt förvånande har man tryckt in en manlig bodybuilder här och där, som ser oerhört stolt ut när tjejerna håller om honom.¹⁴¹ Han porträtteras nästan som en hjältefigur i sammanhanget. I detta reportage är det givet att

¹³⁶ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1994, s. 29

¹³⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 48f

¹³⁸ *Ibid.*, s. 54

¹³⁹ Gripsrud, 2002, s. 164

¹⁴⁰ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 48ff

¹⁴¹ *Ibid.*, s. 53, s. 54, s. 57

män och kvinnor är totalt annorlunda och därav kommer formeln A – B väl till pass. Men likväl är ju kvinnan sexualiserad, vilket skulle kunna innebära en försvagning av kvinnan, och därför skulle formeln A – a likväl kunna användas. Mannen ser även ut att ha kontroll på bilderna, vilket är något som kvinnor saknar i denna formel. Det är klart och tydligt att han har kontroll på situationen och kan få tjejerna dit genom sitt utseende.

142

Ett inslag i tidningen har tillkommit 1994, vilket går under lite olika namn, men alltid visar upp en vältränad kvinnlig rumpa. I nummer ett 1994 ser vi bodybuildern Nanna Bjone som gör en dubbel biceps pose bakifrån, iklädd stringbikini. Rubriken är ”månadens rumpa”.¹⁴³

Nummer 6/7 1994 av *B&K* bjuder på en intressant presspytt¹⁴⁴ där vi på sida 64 ser en bild på en man som gör en dubbel biceps¹⁴⁵ bakifrån och samtidigt har dragit ned sina byxor till knäna så att hans rumpa blir lika bar som hans överkropp. I bakgrunden ser man skivstänger och viktskivor vilken innebär att bilden troligen tagits på ett gym. Bildtexten lyder: ” Så tränar

¹⁴² *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 54

¹⁴³ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1994, s. 53

¹⁴⁴ Presspytten i *B&K* är ryktes- och skvallersidor som alltid finns med i varje nummer

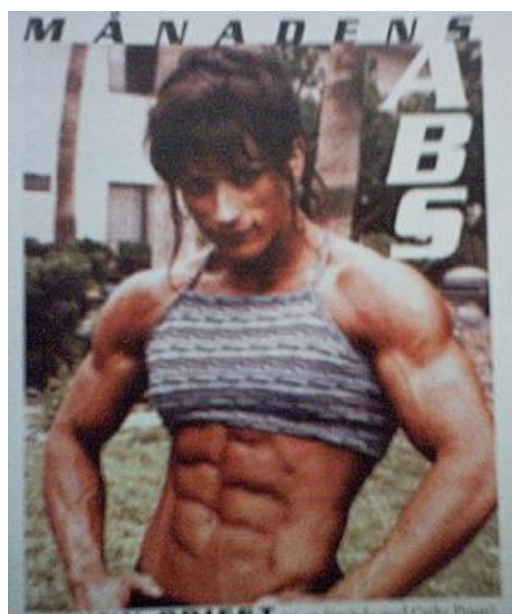
¹⁴⁵ Dubbel biceps = Att stå i en ställning som ett kors och sedan spänna båda biceps samtidigt

riktiga dalakillar på Mora AK”.¹⁴⁶ På nästa sida ser vi en fitnessstjej klädd i stringtrosor som putar med rumpan mot mig som läsare och där ser vi bildtexten: ”Sommarens rumpa”¹⁴⁷. Återigen blir A inte ett riktigt A om det inte jämförs med det lilla a.

”Månadens rumpa” ingår sedan i en majoritet av numren jag studerat från det sista 1994 till och med nummer ett 2004. I nummer 6/7 2004 finns ingen rubrik som säger ”Månadens rumpa”, men däremot har man ”Månadens Babe”¹⁴⁸, vilken nedanstående bild visar. Vi ser även ”Månadens ABS” där en bodybuildingtjej visar upp sin hårda mage.¹⁴⁹ Jag tolkar det som att sexualiseringen av kvinnliga bodybuilders har avtagit mer och mer, men istället fortsätter andra mer slanka kvinnor sexualiseras. Som framgår nedan vill man dock samtidigt se och prioritera kvinnliga bodybuilders med traditionellt kvinnliga former.

150

151

I damernas fototävling¹⁵² 2004 finner vi att tjejen som vinner både har mindre muskler och sämre definition än tvåan. *B&K*:s redaktion menar att vinnaren var årets bästa dam, trots att de skriver: ”Eftersom detta är en byggartävling så skulle vi vilja se lite mer muskler och lite mer hårdhet. Och eftersom detta är en byggartävling så vill vi inte se fler bara skinkor ;-).”

¹⁴⁶ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 64

¹⁴⁷ *Ibid.*, s. 65

¹⁴⁸ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 2004, s. 97

¹⁴⁹ *Ibid.*, s. 95

¹⁵⁰ *Ibid.*, s. 97

¹⁵¹ *Ibid.*, s. 95

¹⁵² Fototävling även kallad *B&K Open* = bodybuildingtävling som publicerar läsarnas egna bilder på sig själva

Samtidigt erkänner man att tvåan har mer ”tryck i bitarna”¹⁵³ än ettan och endast faller på att hon har för rak midja och flackare gluteus.¹⁵⁴ I mina ögon är tvåan solklar vinnare, eftersom hon både har större muskler och mindre underhudsfett än tvåan. Jag menar att kvinnorna i slutänden blev bedömda, sett ur Hirdmans teoriperspektiv, utifrån att de är borde-kvinnor som B, istället för att bli bedömda utifrån att de är bodybuilders. I mina öron får orden ”en rakare midja” och ”flackare gluteus” en betydelse av mindre traditionellt kvinnliga former. Det bör även tilläggas att ettan poserar i en stringbikini, vilket inte är tillåtet i bodybuildingtävlingar.

Män och kvinnor tillsammans på ett likvärdigt sätt?

Reportage och bildserier med män och kvinnor tillsammans, visar inte alltid upp mannen och kvinnan i givna positioner. Som exempelvis förhållandet mellan A – a eller A – B. I följande text försöker jag kartlägga de få artiklar som visar upp män och kvinnor tillsammans på ett mer likvärdigt sätt.

I nummer ett 1984 av *Bodybuilding & Kraftsport* finner vi ett reportage med rubriken: ”Nyårsloftet du kan hålla: Skaffa dig en vältränad kropp 1984”¹⁵⁵ De utför likartade övningar tillsammans på bilderna och har likvärdiga kläder (shorts och linne). Varken mannen eller kvinnan har överdrivet muskulösa kroppar. Det känns som hela reportaget är väldigt ”neutralt” i det att varken mannen eller kvinnan har någon bestämt position över eller under den andre.¹⁵⁶

På utsidan av nummer 6 1984 ser vi en manligt och en kvinnlig bodybuilders som poserar tillsammans med varandra. Båda två gör var sin pose. Mannen står upp och gör en most muscular, medan kvinnan gör en dubbel biceps pose. Han har på sig sina poseringsbyxor och hon har sin poseringsbikini. Till synes representeras de på ett likvärdigt sätt, de ser båda ut att vara självständiga individer.¹⁵⁷ I samma tidning finner vi den enormt muskulöse Tony Pearson poserar på en bild i ett reportage tillsammans med en bodybuildingtjej, som är i storlek med dagens fitnessproffs. På bilden har de samma färg på poseringsdräkterna och de gör samma

¹⁵³ Tryck i bitarna = Spänning i muskeln och i regel även stor muskel

¹⁵⁴ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 2004, s. 62

¹⁵⁵ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 1, 1984, s. 10

¹⁵⁶ *Ibid.*, s. 10ff

¹⁵⁷ *Bodybuilding & Kraftsport*, nummer 6, 1984, Utsida

pose där de visar upp musklerna och hårdheten på magen och benen.¹⁵⁸ På sida 24 finns fyra bilder tryckta på bodybuilders från EM-kvalet det året. På tre av bilderna ser vi manliga och kvinnliga bodybuilders tillsammans, och en bild som enbart visar en manlig. På två av bilderna sitter tjejerna på huk och spänner biceps, vilket gör att mannen trots allt syns tydligare. Jag anser dock att både männen och kvinnorna blir representerade utifrån deras idrottsliga bedrifter och inget annat. Det finns inga tendenser till att kvinnan håller om den ”store, starke mannen”.¹⁵⁹

I nummer 10 1984 finner vi ett reportage som skrivits av svenske bodybuildern Uffe Bengtsson med titeln ”Nyckeln till framgång; Träningsprogrammet!”¹⁶⁰ Här visar Uffe ett program som är anpassat till en nybörjare och sedan ett program som är gjort till den avancerade.¹⁶¹ I dessa scheman gör han ingen åtskillnad om man är kille eller tjej. Han nämner det inte över huvud taget. Det kan innebära att han utgår ifrån sin egen träning och då antar att läsaren även är en man. Men jag skulle snarare tolka det som om att han inte gör någon skillnad på män och kvinnor och att kvinnor likväl kan träna enligt dessa scheman, precis som män. I reportaget ser vi en tjej i linne och långbyxor som grimaserar när hon tränar olika övningar. I ett par av övningarna får hon assistans av en man.¹⁶² En reklambild i samma tidning visar upp en kille och en tjej som står och lutar sig mot en cykel i stora fluffiga träningskläder. Jag ser ingen direkt skillnad på hur de representeras.¹⁶³ Likaså gäller det för reklambilden för ”landslagskläder” i tidningen där en manlig och en kvinnlig bodybuilder ”joggar på stället” i träningsoverall.¹⁶⁴

I nummer ett 2004 tränar en kille och en tjej tillsammans med varandra. Rubriken säger: ”Petra och Per-Arne Sveriges mest symmetriska par?”.¹⁶⁵ Båda två har väldigt muskulösa och till synes hårda kroppar och tränar likartade övningar. Per-Arne har bar överkropp och svarta tights shorts, medan Petra har top och svarta långa byxor.¹⁶⁶ Reportaget verkar vara gjort för att visa upp deras bodybuildingkroppar och träningsförmåga och inget annat.

¹⁵⁸ *Bodybuilding & Krafstport*, nummer 6, 1984, s. 18

¹⁵⁹ *Ibid.*, s. 24

¹⁶⁰ *Bodybuilding & Krafstport*, nummer 10, 1984, s. 35

¹⁶¹ *Ibid.*, 1984, s. 36f

¹⁶² *Ibid.*, s. 35ff

¹⁶³ *Ibid.*, s. 62

¹⁶⁴ *Ibid.*, s. 39

¹⁶⁵ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 2004, s. 34

¹⁶⁶ *Ibid.*, s. 34ff

167

Det som vi ser i detta stycke är att det är oerhört få artiklar som inte är laddade av olika roller för kvinnor och män. Faktum är att det i allmänhet är ganska få kvinnor med över huvud taget i äldre nummer av *B&K/Bodybuilding & Kraftsport*. När de väl är med tillsammans med män t ex 1984 års utgåvor fanns det ingen anledning att sexualisera dem, utifrån hotet att a skulle kunna växa till A. De kvinnliga kroppsbyggarna var helt enkelt inte tillräckligt stora för att utgöra ett hot mot den traditionella manligheten. Reportaget med Per-Arne och Petra är unikt, eftersom de är två bodybuilders av två olika kön som likvärdigt tränar tillsammans. Att använda Hirdmans formler här blir väldigt svårt, men jag skulle själv vilja säga att denna artikel bidrar till att A och B flyter ihop med varandra mer än någonsin tidigare. Inget kan ju förändra de biologiska skillnaderna vilket alltid existerar i A – B förhållandet, men de sociala kan ju ständigt förändrats. Därför får jag i detta fall på ett sätt hålla med det Johansson skriver i *Den skulpterade kroppen*, att gymkulturen suddar ut gränserna mellan det manliga och det kvinnliga.¹⁶⁸

Lagommänniskan, fitnessstjejen och fitnesskillen?

Fitnessstjejen används i mängdvis av reportage tillsammans med enorma bodybuilders, vilket jag visat exempel på tidigare. Men fitnessstjejen är inte endast ett bihang till bodybuilders. Det

¹⁶⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 2004, s. 34

¹⁶⁸ Johansson, 1998, s. 182

är ett ideal att uppnå som finns inom gymkulturen. Viktigt att nämna är att det finns män som sysslar med fitness, även om nedanstående text tydligt talar för en kvinnlig överrepresentation. Följande text kartlägger fitnessidealet i *B&K Sports Magazine*.

1994 förefaller vara som det året då en stor fitnessvåg sveper över *B&K* och hela gymvärlden. Första gången jag ser att ordet fitness används är i nummer ett av *B&K* 1994. På utsidan ser syns rubriken: ”Nya profiler; Miss Fitness Stockholm”.¹⁶⁹ Man kan även i nummer ett 1994 läsa om fitnessstjejen Katarina Thulin som gör uppvisningar. Hon ser slank ut och står klädd i en tight träningsdress och håller små plasthantlar i sina händer.¹⁷⁰ En bild på fitnessstjejen Andrea Kösa syns på sida 53 tillsammans med en bildtext som säger att hon ska vara med i Miss Fitness Sweden. Hon står i profil, klädd i en orange bikini och visar upp sin smala midja.¹⁷¹

Rubriken ”MIA FINNEGAN FITNESSPROFILEN”¹⁷² hittar vi till reportaget om Mia Finnegan i nummer 6/7 1994. Hon har tävlat både i bodybuilding och fitness, men har nu helt gått över till fitness, eftersom hon inte vill ta droger, menar hon. I reportaget ser vi Mia som står lutad mot en klippa iklädd i en svart baddräkt. Hon är muskulös, men långt ifrån som 1994 års bodybuildertjejer. *B&K* beskriver henne som en tjej med fräscht och naturligt utseende.¹⁷³

I *B&K*, nummer 6/7 1994 ser vi ett reportage om Miss Fitness Stockholm. Angående Fitness skriver *B&K* följande:

Fenomenet Miss Fitness fortplantar sig i Europa som en ny typ av bodybuilding-aerobics-styrketävlingsform. Här kan inga fotomodeller vinna, utan endast vältränade fräscha damer – med muskler på kroppen – kan knipa denna tuffa Miss-titel.¹⁷⁴

Det finns en bild på de som kom i topp fem i denna Fitness-tävling. De är vältränade tjejer, men har betydligt mindre muskler än en bodybuilder och betydligt mer underhudsfett.¹⁷⁵

¹⁶⁹ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1994, Utsida

¹⁷⁰ *Ibid.*, s. 50

¹⁷¹ *Ibid.*, s. 53

¹⁷² *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1994, s. 24

¹⁷³ *Ibid.*, s. 24

¹⁷⁴ *Ibid.*, s. 68

¹⁷⁵ *Ibid.*, s. 68

I nummer 12 1994 hittar jag ett reportage om B&K Fitness Weekend där man bland annat får se tjejerna på line-up¹⁷⁶ i högklackat och bikini.¹⁷⁷ I samma nummer gör *B&K* ett träningsreportage med Miss Fitness Sweden Lotte Anderberg. På bilderna tränar Lotte i linne och tigha byxor.¹⁷⁸ Hon skulle enligt min uppfattning passat utmärkt i en svensk bodybuildingtävling på 80-talet. Hon är muskulös och har lågt underhudsfett och man kan skönja lite ytliga blodådror här och där.

När jag tittar i 1999 års utgåvor av *B&K* blir det tydligare än någonsin att Fitness har gjort ett starkt intryck på gymkulturen. I nummer ett 1999 hittar jag på mittuppslaget en poster med Fitnessstjejen Monica Brant. Det är första gången jag ser en fitnessstjej som poster i mitten av *B&K*. Hon har gul bikini och kängor.¹⁷⁹

180

I nummer 6/7 1999 ger *B&K* ett reportage från Copenhagen Pro Fitness Grand Prix. Alla tjejer på bilderna är vältränade, vilket syns tydligt när de står där på scenen i sina bikinis. Ett överdrivet och i mitt tycke konstlat leende är tydligt på varje bild där fitnessdeltagarna står på

¹⁷⁶ Line up = Moment då alla tävlanden står bredvid varandra på scenen

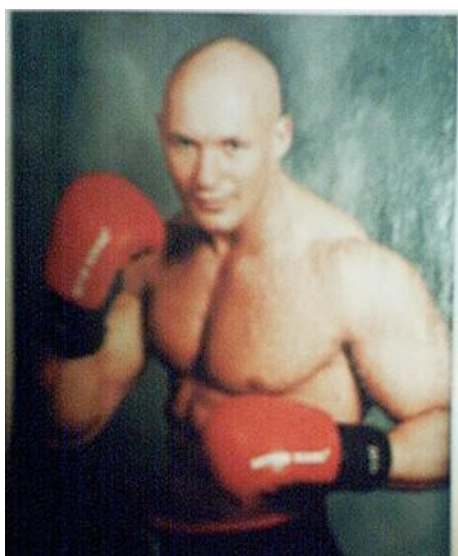
¹⁷⁷ *B&K Sports Magazine*, nummer 12, 1994, s. 28ff

¹⁷⁸ *Ibid.*, s. 34f

¹⁷⁹ *B&K Sports Magazine*, nummer 1, 1999, s. 42f

¹⁸⁰ *Ibid.*, s. 42f

line-up. På ungefär hälften av bilderna har tjejerna högklackat på sig.¹⁸¹ Det ligger nästan någon form av mystik bakom representationen av dessa fitnessstävlande. Kanske är det för att göra fitnessen mer spännande än den egentligen är? *B&K* skriver t ex att tjejen Emborg hypnotiserade med sin magi och lyckades knipa en tredjeplacering.¹⁸² I samma tidning, i ”Presspytten”, ser vi mängder av bilder på fitnessfolk. Fitnessstjejen Saryn Muldrow syns på bild med en bildtext som säger att hon varit utvikt i *FLEX* och är nu omtalad i Los Angeles.¹⁸³ Sedan dyker Roddy Benjaminsson upp på bild med boxhandskar på händerna (se bild nedan) och tillsammans med en bildtext som talar om att Roddy är en fantastisk idrottsman eftersom han är oslagbar i SM i Athletic fitness.¹⁸⁴

185

Vi ser även en bild på fitnessmodellen Eva-Linda Karlsson, i presspytten, iklädd bikini. Allt som sägs om henne är att hon nyligen hoppade av en tävling i sista sekunden.¹⁸⁶ *B&K* basunerar även ut att det en ny form av fitnessfestival kommer år 2000. På festivalen kommer det finnas proffstävlingar i fitness, aerobics och nybörjartävlingar i bodybuilding. Som en representant för denna text väljer *B&K* att publicera en bild på Fitnessstjejen Emma Melin.¹⁸⁷

I nummer 12 1999 finns ett reportage om Mark Andrews som *B&K* halvt frågande, halvt påstående säger kommer ha 2000-talets mest perfekta kropp. Man menar att

¹⁸¹ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 1999, s. 26f

¹⁸² *Ibid.*, s. 26

¹⁸³ *Ibid.*, s. 75

¹⁸⁴ *Ibid.*, s. 77

¹⁸⁵ *Ibid.*, s. 77

¹⁸⁶ *Ibid.*, s. 78

¹⁸⁷ *Ibid.*, s. 79

toppbodybuildingproffs inte kommer vara idealet på 2000-talet. *B&K* förutspår att idealet kommer vara Mark Andrews som har en elitfitnessfysik. En mängd bilder med Mark syns i reportaget. Han är vältränad, men inte som de största bodybuildarna, och hans leende är konstant på varje bild. *B&K* skriver om Mark Andrews bilder: ”Du tittar på ögonblick av sanning. För Mark Andrews är det vad fysikmodellande – slutresultatet av dedikerad bodybuilding – handlar om. Att finna tyngdpunkten. Vara lycklig.”¹⁸⁸ I detta nummer finner vi även en poster i mittuppslaget på Linda Ekvall iklädd blå bikini.¹⁸⁹

I 2004 års nummer finner jag en kraftig minskning av fenomenet fitness i *B&K*. Tidningen verkar inte ägna sig lika mycket åt fitnessporten som tidigare. Något som jag tror har haft kraftig inverkan på detta, är att det har kommit en ny tidning för enbart fitness som heter *Fitness Magazine*. Denna gör man reklam för i nummer 6/7 2004.¹⁹⁰ I samma nummer har man dock ett reportage från SM i Athletic Fitness 2004. Här ser vi bilder på både tjejer och killar som tävlade. Ett reportage på fyra sidor är vad vi får se med dessa vältränade fitnessstävlande, som ler oavbrutet på alla line-up bilder.¹⁹¹ Det bör sägas att personer med fitnessfysik inte försvinner från tidningen även om man inte prioriterar sporten lika högt. Att visa tjejer med en slank kropp och mer traditionellt kvinnliga former, d v s en fitnessfysik, är nämligen fortfarande populärt i senare nummer av *B&K*. Problemet är att det är svårt att avgöra vilka av personerna på bilderna som är personer som tävlar i fitness eller som är ”vanliga” modeller. Jag har ju i stycket *Sexualiseringen av den kvinnliga kroppen* berättat om bilder på tjejer ofta har ”fitnesskroppar”. Som jag inledande skrev i *Undersökningsresultat och diskussion*, så kan vissa kategorier gå in i varandra.

Frågan om varför fitness-genren över huvud taget kom till och fick så mycket intensiv uppmärksamhet i *B&K* har inte ett entydigt svar. Svaren är, utifrån vad jag studerat inför denna uppsats, väldigt många. Om man ska titta på det ur Hirdmans teoretiska perspektiv, skulle en orsak kunna vara att männen kände att sitt maskulina A blev hotat av att a växte sig allt starkare då kvinnliga bodybuilders blev allt större. Detta hot skulle ju kunna vara en av anledningarna till att alltför muskulösa kvinnor dömdes ner inom bodybuildingen när tjejerna växte. Heywood skriver: “As a result, many women have switched from bodybuilding to

¹⁸⁸ *B&K Sports Magazine*, nummer 12, 1999, s. 65

¹⁸⁹ *Ibid.*, s. 50f

¹⁹⁰ *B&K Sports Magazine*, nummer 6/7, 2004, s. 100

¹⁹¹ *Ibid.*, s. 68ff

fitness because it is much easier to get endorsements and widespread exposure.”¹⁹² Men även män håller ju på med fitness och representationen av dem i *B&K* rör ytterligare om i genusgrytan. Exmplet med Mark Andrews är ju väldigt intressant eftersom de prisar honom enormt högt. Trots detta har man i samma tidning en överrepresentation av bodybuilders. Det är inte utan anledning som Johansson säger att gymkulturen är full av paradoxer.¹⁹³ Att Roddy Benjaminsson poserar i boxhandskar är även intressant eftersom jag vet, utifrån egen erfarenhet, att fitness anses vara lite ”fjolligt” bland bodybuilders att syssla med som kille. Boxhandskarna kan vara ett försök till att visa att fitnessmannen lever upp till A trots sitt deltagande i en ”fjollig” sport.

Slutsatser och avslutande granskning

Vad säger då min undersökning om *B&K:s* representation av män och kvinnor? Kan jag dra några slutsatser utifrån det jag lyckades vaska fram? I följande text gör jag ett försök att få grepp om vad undersökningen i slutändan säger mig när jag knyter ihop säcken.

Det som kanske blir min viktigaste slutsats av detta arbete är att jag funnit att representationen av män och kvinnor i *B&K Sports Magazine* delvis bekräftar de stereotypiska förhållandena från Hirdmans genusteorier, men samtidigt alltmer bryter sig ur dessa. I tidningarna mellan 1989 och 1999 fann jag ju många situationer där manliga och kvinnliga bodybuilders kunde sättas in i de stereotypa genusrollerna där kvinnan alltid skulle skilja sig från mannen. Antingen att hon främst representerades annorlunda utifrån formeln A – B, eller att hon försvagades genom sexualisering så att B blev a. Undersökningen har dock visat att Kvinnliga och manliga bodybuilders i allt högre grad representeras lika. Om vi t ex jämför artiklarna med Linda Geismar och Kris Dim ser vi en relativt lik representation av dessa personer som atleter. De granskas utifrån sina idrottsliga prestationer, där kroppen och den minimalistiska narcissismens estetik kommer i fokus, och inte utifrån att de är man eller kvinna. Detta gäller ju även reportaget om Per-Arne och Petra vilket jag nämnt i stycket *Män och kvinnor tillsammans på ett likvärdigt sätt*. Det är här jag skulle vilja passa på att ge lite kritik åt Hirdman, eftersom hennes teorier är en aning begränsade vad gäller likvärdighet mellan könen. Inslagen ”Månadens rumpa”, ”Månadens babe” och dylika ser ut att vara ihärdiga och

¹⁹² Heywood, 1998, s. 36

¹⁹³ Johansson, 1998, s. 183

stannar nog kvar i *B&K* ett bra tag till. På något sätt verkar man ha insett att en kvinnlig bodybuilder först och främst ska representeras som bodybuilder och inget annat, medan man har den välsvavade tjejen som en sexsymbol för att väga upp bilderna på kvinnor med muskler.

Jag anser att *B&K Sports Magazine*, alltmer i nyare nummer, visar upp en ny typ av representation av bodybuilders som är mycket svårbedömd utifrån de traditionella föreställningarna av manligt och kvinnligt. Således skulle tidningen kunna ses som en bärare av ett modernare sätt att se på människan och förhoppningsvis göra allt starkare intryck på människors stereotypa sätt att se på man och kvinna. Jag håller även med Söderström när han säger att kvinnors alltmer muskulösa ideal och närmandet av det som tidigare har ansett tillhöra mannen inte gör skillnaden mellan könen mer otydlig, utan skapar snarare ett nytt könssammanhang.¹⁹⁴

Att vara disciplinerad är ett beteende som prisas i *B&K* genom alla nummer jag tittat i från 1984 till 2004, oavsett om man är man eller kvinna. Att det krävs hård disciplin och viljestyrka för att lyckas inom bodybuildingsporten är givet, men ofta blir man även påmind om att det krävs disciplin även inom andra områden. Om man är tillräckligt disciplinerad kan man skapa sig sin drömkropp, som givetvis är muskulös. Denna disciplin leder då indirekt till lycka i livet. Jag vill koppla detta till det Mosse säger angående den maskulina stereotypen och viljestyrka. Samtidigt vill jag påpeka att representationen av den moderna kvinnliga bodybuildern utmanar detta tänkande, eftersom de besitter attribut som traditionellt har ansetts vara manliga.

Strength of will was one of the distinguishing marks of the proper male ideal as opposed to so-called weak and womanly men. Damaged willpower was said to lead to vice, /.../ Willpower was usually equated with courage, knowing how to face danger and pain. Stealing the body through sport was universally advocated as one of the best ways to accomplish this end.¹⁹⁵

Den representation av människor som *B&K Sports Magazine* visar upp ger en helhetsbild av att man mår bra på alla sätt och vis av att vara disciplinerad, ha en enormt vältränad kropp och se ut som eliten inom bodybuilding och fitness. Detta gäller för både män och kvinnor. Det är underförstått i tidningen i alla årgångar jag studerat, att alla vill vara vältränade och att alla

¹⁹⁴ Johansson, 1998, s. 150

¹⁹⁵ Mosse, 1998, s. 100

kan bli det vare sig man är kille eller tjej, bara man lägger manken till. Det behövs inte sägas rakt ut att en fet eller smal kropp är ”fel” sorts kropp, det märks tydligt ändå. Självklarheten över att hårda definierade muskler är snyggt, sexigt och stärkande för både kropp och själ genomsyrar nästintill varenda tidning jag studerat. Det är den goda sidan av kakan som lyfts fram, att man övervinner sina problem genom en stor och disciplinerad kropp som i fallet med exempelvis Keijo Reiman, Viggo Snogghøj och den tidigare anorektikern Linda Nordberg. Det är i dessa reportage som könet spelar mindre roll, det blir nästintill obetydligt, eftersom både man och kvinna står sig lika inför sökandet och dyrkandet av den allsmäktiga muskulösa kroppen.

Referenser

Tryckta källor:

Amateur rules Bodybuilding, IFBB, 2001 (<http://www.ifbb.com/amarules/Body.pdf>)

Bengtsson, Robert, *Kropp, gym och samhälle*, Malmö Högskola, 2004

Bodybuilding & Kraftsport nummer 1, Stockholm, 1984

Bodybuilding & Kraftsport nummer 6, Stockholm, 1984

Bodybuilding & Kraftsport nummer 10, Stockholm, 1984

B&K Sports Magazine nummer 1, Stockholm, 1989

B&K Sports Magazine nummer 6/7, Stockholm, 1989

B&K Sports Magazine nummer 12, Stockholm, 1989

B&K Sports Magazine nummer 1, Stockholm, 1994

B&K Sports Magazine nummer 6/7, Stockholm, 1994

B&K Sports Magazine nummer 12, Stockholm, 1994

B&K Sports Magazine, nummer 6/7, Stockholm, 1996

B&K Sports Magazine nummer 1, Stockholm, 1999

B&K Sports Magazine nummer 6/7, Stockholm, 1999

B&K Sports Magazine nummer 12, Stockholm, 1999

B&K Sports Magazine nummer 1, Stockholm, 2004

B&K Sports Magazine nummer 6/7, Stockholm, 2004

B&K Sports Magazine nummer 12, Stockholm, 2004

Drotner, Kirsten m fl, *Medier och kultur*, Studentlitteratur, Lund, 2004

Dyer, Richard, "Don't look now", i Angela McRobbie (red), *Zoot suits and second-hand dresses: an anthology of fashion and music*, Macmillan, Basingstoke, 1989

Ehn, Billy & Löfgren, Orvar, *Kulturanalyser*, Gleerups, Malmö, 2004

Gripsrud, Jostein, *Mediekultur – mediesamhälle*, Diadalos, Uddevalla, 2002

Grogan, Sarah, *Body image*, Routledge, London, 1999

Heywood, Leslie, *Bodymakers; a cultural anatomy of women's bodybuilding*, Rutgers University Press, New Brunswick, 1998

Hirdman, Yvonne, *Genus – om det stabilas föränderliga former*, Liber, Lund, 2003

Johansson, Thomas, *Den skulpterade kroppen*, Carlsson bokförlag, Borås, 1998

Klein, Alan M., *Little big men*, State University of New York Press, New York, 1993

Mosse, George, *The image of man*, Oxford University Press, New York, 1998

Nelson, Mariah Burton, *The stronger women get, the more men love football*, The Women's Press Ltd, London, 1996

Söderström, Tor, *Gymkulturens logik*, Umeå universitet, Umeå, 1999

Tolvhed, Helena, "Vacker, löjlig eller seriös? Den kvinnliga olympiern i veckotidningen Ses bevakning från sommarolympiaderna 1948-1964", Malmö Högskola, 2004

Your Media Guide, Waymaker AB, Stockholm, 2002

Internet:

<http://body.se>

<http://www.ifbb.com/amarules/Body.pdf>

<http://www.skkf.org/>

Övrigt:

Alla bilder som är publicerade i uppsatsen har jag själv tagit med digitalkamera.